

VAJDA PÉTER ÉNEK-ZENEI ÁLTALÁNOS ÉS SPORTISKOLA

1089 Budapest Vajda Péter utca 25-31.

Telefon: (+36-1) 333 49 13; (+36-30) 297 11 85

info@vajdaiskola.hu; titkarsag@vajdaiskola.hu

www.vajdaiskola.hu

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2024. szeptember 1.

TARTALOM

1.	ISKOLÁNK BEMUTATÁSA	5
1.1.	KÜLDETÉSNYILATKOZATUNK	5
1.2.	AZ ISKOLA RÖVID TÖRTÉNETE	5
1.3.	AZ ISKOLA OKTATÁSI KÍNÁLATA	5
1.4.	HELYZETELEMZÉS	8
1.5.	AZ ISKOLAI OKTATÓ-NEVELŐ MUNKA EREDMÉNYEI	8
2.	A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	9
2.1.	HITVALLÁSUNK	9
2.2.	ISKOLAKONCEPCIÓNK	10
2.3.	PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK	10
2.1.	ALAPÉRTÉKEK A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁNKBAN.....	11
2.4.	NEVELÉS-OKTATÁS SZAKASZAI	12
2.5.	NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA FELADATAI	13
2.6.	NEVELÉSI CÉLJAINK	15
2.7.	NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁNK SZÍNTEREI	18
2.8.	EREDMÉNYES TANULÁS FELTÉTELEI	19
2.8.1.	Negatív érzelmi hatások pedagógiai kezelése	20
2.8.2.	Az eredményes tanulás segítésének elvei	20
2.9.	KÖZÖSSÉG- ÉS SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	21
2.9.1.	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	22
2.9.	EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	25
2.9.1.	Az egészségfejlesztés iskolai területei.....	26
2.9.2.	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	27
2.10.	ISKOLAI KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM	28
2.10.1.	Környezeti nevelés hagyományos programjai:.....	29
2.10.2.	Hosszú távú célok.....	29
2.11.	KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	30
2.11.1.	Iskolánk hagyományrendszere	32
2.12.	PEDAGÓGUSOK HELYI FELADATAI.....	34
2.11.	ISKOLA ÁLTAL SZERVEZETT NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA SZÍNTEREI	35
2.13.	KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓK KÉPESSÉGEINEK FEJLESZTÉSE.....	38

2.13.1.	Tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokkal összefüggő pedagógiai tevékenységünk	39
2.13.2.	Beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai feladatok.....	40
2.13.3.	Tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése	41
2.13.4.	Tehetségfejlesztés.....	44
2.13.5.	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	45
3.6.5.	Nemzeti, etnikai kisebbségi program	46
3.6.6.	Sajátos nevelési igényű tanulók nevelése-oktatása.....	47
3.6.7	Tartós beteg gyermekek, tanulók nevelése-oktatása	48
2.14.	GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELMI FELADATOK	48
2.15.	PÁLYAORIENTÁCIÓS TEVÉKENYSÉG.....	51
2.16.	TANULÓK INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI, GYAKORLÁSÁNAK RENDJE	52
2.17.	SZÜLŐ, TANULÓ, PEDAGÓGUS ÉS INTÉZMÉNY KÖZTI KAPCSOLATTARTÁS FORMÁI	52
2.18.	TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK RENDJE	53
2.19.	ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK ÉS ÁTVÉTELÉNEK ELVEI.....	56
3.	HELYITANTERV	58
3.1.	VÁLASZTOTT KERETTANTERV, AZ ISKOLÁBAN TANÍTOTT KÖTELEZŐ ÉS NEM KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK ÉS ÓRASZÁMAIK	58
4.2.	ÓRATERV	59
	2020. szeptemberétől felmenő rendszerben bevezetett NAT alapóraszámok	59
4.3.	TANKÖNYVEK ÉS MÁS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	62
4.4.	A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE.....	63
4.4.1.	A tanulmányi munka ellenőrzés és értékelése	63
4.4.2.	Magatartás és szorgalom minősítése iskolánkban	66
4.4.3.	Iskolai mérési rendszerünk.....	67
4.6.	AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI.....	68
4.7.	JUTALMAZÁS FORMÁI ÉS ALKALMAZÁSÁNAK ELVEI	69
4.8.	FEGYELMEZŐ INTÉZKEDÉSEK FORMÁI ÉS ALKALMAZÁSÁNAK ELVEI.....	70
4.9.	CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI	71
4.10.	GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	72
4.11.	MINDENNAPOS TESTNEVELÉS A NEM SPORTISKOLAI OSZTÁLYOKBAN, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA	73
4.11.1.	Iskolai sportkör.....	74
4.11.2.	Tömegsport foglalkozások	74

4.12.	TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE	75
4.13.	A mindennapos művészeti nevelés.....	75
4.14.	A KOMPETENCIAALAPÚ OKTATÁS	75
4.14.1.	NAT által meghatározott kulcskompetenciák	76
4.14.2.	A kompetenciaalapú oktatás szervezési feladatai.....	76
4.14.3.	A kompetencia alapú oktatás megvalósítását segítő módszerek	76
4.15.	AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEI.....	78
4.15.1.	Az egészségnevelés konkrét tartalmi feladatai a Nevelési Programban foglaltakon túl	78
4.15.2.	A környezeti nevelés konkrét tartalmi feladatai a Nevelési Programban leírtakon túl .	80
5.	A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK	85
6.	PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA, JÓVÁHAGYÁSA	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

1. ISKOLÁNK BEMUTATÁSA

1.1. KÜLDETÉSNYILATKOZATUNK

Iskolánk oktató-nevelő munkájának alapvetését intézményünk névadója, Vajda Péter író-költő gondolataiban találtuk meg:

„Ha valami felül kételkedtek, folyamodjatok tanítótokhoz és ő eloszlatandja kétségteket; ha bajotok van, fedezétek fel előtte és ő mint barátotok tanáccsal és tettel segítend; ha a cél és eszközökre nézve nem vagytok tisztában magatokkal, folyamodjatok hozzá és ő gyámolítand benneteket, irányozza pályátokat, s az eszközök dolgában segedelmet nyújtand. Szóval barátaim, a tanító és tanítványok között bizodalom szükséges.”

1.2. AZ ISKOLA RÖVID TÖRTÉNETE

Budapest-Józsefváros egyik legszebb helyén, a Tisztviselőtelepen épült fel iskolánk, a századforduló elején egy kertváros és a gyárakkal övezett valamikori külváros területén. Az alapkövet 1913-ban rakták le, az épületet 1924-ben adták át. Tervezője Lechner Ödön, a kor neves építésze volt. A háborús években az épület többször megrongálódott. A későbbi években korszerűsítették az iskolát. Az épület jelenleg is tatarozásra, belső felújításra szorul. 1947 óta általános iskolai rendszerben folyik az oktató-nevelő munka az 1-8. osztályos diákok részére. 1970-ig két különálló, külön igazgatású iskola működött itt. 1963-ban ének-zene, 1971-ben testnevelés tagozatos osztályok alakultak. 1996-ban az iskola Vajda Péter nevét vette fel. Iskolánk kezdettől a kerület legjobbjai közé sorolhatta magát. Tanulmányi, művészeti és sportsikerei alapján ezt a helyet a mai napig megtartotta.

1.3. AZ ISKOLA OKTATÁSI KÍNÁLATA

Iskolánk évfolyamonként párhuzamos osztályokat indít. Tekintettel az iskolába járó tanulók szociokulturális hátterére kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a szociális és kulturális nevelésnek is. Ennek érdekében nagy hangsúlyt fektetünk az iskola falain túlmutató pedagógiai kezdeményezéseknek, az életvezetési szokások kialakításának.

1-4. évfolyamon folyik néptánc és/vagy népi játék oktatás, a tanulók eljuthatnak erdei iskolába, kulturális programokra illetve az iskola falain belül szervezett rendezvényekre (vendéglőadások, bemutatók, stb.)

Az *általános tantervű* osztályokban kiemelten foglalkozunk az alapkészségek kialakításával, az anyanyelvi és matematikai ismeretek elmélyítésével. Minden osztály integráltan kezeli a roma és a hátrányos helyzetű tanulókat.

Emelt szintű képzések

Iskolánk profilját meghatározza a több évtizede eredményesen működő ének-zene és sportiskolai tagozat. Kezdetől fogva kiemelkedő eredményeket értünk el mindkét tagozaton kerületi, fővárosi és országos szinten egyaránt. Ezek az eredmények igazolják a több évtizedes tradíció értékállóságát.

Ének-zene tantárgy emelt szintű oktatása

1963 óta működik iskolánkban. Mottó: „A zene mindenkié!”. Célul tűztük ki a magyar és egyetemes kultúra mellett a művészeti nevelés fontosságát, ezért tanulóink első osztálytól magasabb óraszámokban tanulják az ének-zenét. Minden gyermek tanul hangszeres zenét, részben az iskolában (furulya), részben a Józsefvárosi Zeneiskolában. Zenei vetélkedők nyertesei, ünnepélyek résztvevői, bemutatók élenjárói a „z” osztályos gyerekek. Ünnepélyeink és megemlékezéseink színvonalát az ének-zene tagozatos gyerekek közreműködése is emeli. Gyermkeink zenei kultúráját évtizedes hangversenylátogatás-szervezéssel fejlesztjük, melyen a szülők is szép számmal részt vesznek. Tapasztalataink szerint a zenei fogékonyság fejlesztése a gyermekek harmonikus lelki és szellemi fejlődését nagymértékben elősegíti.

Sportiskolai képzés

1971 óta van iskolánkban testnevelés tagozat, mely nagy vonzerőt jelent a szülők és a gyerekek körében egyaránt. Mottó: „Ép testben ép lélek!”. Kiváló testnevelő tanáraink a kerület legjobbait nevelik. Egyéni és csapatversenyeken is az elsők között szerepelnek sportolóink. Néhányuk nevét az ország, sőt a világ legjobbjai között említik (Pl. *Rejtő Ildikó, Kozma István, Benedek Gábor, Regőczy Krisztina* – olimpiai- és világbajnokaink; *Balázs Krisztián, Pásztor Flóra, Katona Renáta*,...). Az 1-4. osztályosoknál délelőtti és délutáni foglalkozásokon, a szükséges alapok megteremtése mellett a legfontosabb cél a sport megszerettetése a gyerekekkel.

Az iskolában többféle edzés- floorball, kosárlabda, szivacskezilabda, labdarúgás mellett tömegsport, szabadidő-sport és sok házbajnokság nyújt mozgási lehetőséget (kosárlabda, asztalitenisz, minitenisz, labdarúgás, röplabda, floorball, streetball, birkózás, sakk, atlétika, stb.).

Tanulóink a diákolimpia minden kerületi sportági versenyén jelen vannak. Kiemelkedő eredményeket érünk el floorball-, futball-, úszó- és futóversenyeken. Rendszeresen érnek el bajnoki címeket, dobogós helyezést csapataink és egyéni versenyzőink az országos diákolimpiákon. Az elmúlt években több tanulónk részesült a „Magyarország jó tanulója-jó sportolója” kitüntetésben. A testnevelésnek nemcsak a gyerekek testi, hanem egyéb nevelésében is fontos szerepe van. Rendre, fegyelemre, rendszeres, folyamatos munkavégzésre szoktat, segít a szociális kompetenciák kialakításában, a kölcsönös egymásra utaltság, együttműködés megteremtésével.

Intézményünk 2007-től – mint **közoktatási típusú sportiskola** – olyan közoktatási intézmény, amely a sportoló fiatalok iskolai és sportbeli kötelezettségeinek összehangolását a legmagasabb szinten biztosítja.

A Vajda Péter Ének-zenei Általános és Sportiskola a sportágak közül a kosárlabda, ~~a férfi és női torna~~, a floorball mellé felvette az úszás és kézilabda sportágakat is melyeknek képzését folyamatosan versenyrendszerekre építve oktatja a tanulóknak. A sportági kerettantervek mellékletként megtalálhatók a pedagógiai programban.

A Sport XXI. Utánpótlás-nevelési Program alapján fő tevékenységünk

- a 6-10 éves fiatalok számára a sportos életmód kialakítása, a testedzés, a sport megszerettetése, a sokoldalú képességfejlesztés
- a sportágtól függően a 10-14 éves korban a minőségi képzés megkezdése. Ötödiktől nyolcadik évfolyamig az iskola vállalja a kosárlabda, kézilabda és floorball sportágak sportági képzését valamint más sportágakban- sportágspecifikusan akár első évfolyamtól kezdve – az edzésidő biztosítását az egyesületi keretek közötti versenysport tevékenységhez. Az érintett sportegyesületekkel és sportági szakszövetségekkel az iskola együttműködési megállapodást köt.
- a sportiskolai kerettanterv alapján készítjük fel sportosztályainkat.

1.4. HELYZETELEMZÉS

Személyi feltételei

Az iskolánkban tanító pedagógusok rendelkeznek az általuk tanított tantárgyakhoz szükséges felsőfokú végzettséggel. Folyamatos továbbképzésüket és továbbtanulásukat a törvénynek megfelelően a helyi igények alapján szervezzük. A rendeletekben meghatározott továbbképzéseken való részvételt támogatjuk, az önfelkészítésre irányuló egyéni törekvéseket a fenntartó által elfogadott beiskolázási terv alapján szervezzük. Nevelő-oktató munkánkat szakképzett könyvtáros, pedagógiai asszisztensek és rendszergazda segíti.

Tárgyi feltételek

Az iskola egy épületben működik. Az épületben 2 tornaterem, 1 tornaszoba, 12 osztályterem, 17 szaktanterem, 6 tanulócsoporthoz kialakított kisterem, 1 pszichológusi szoba, 1 orvosi szoba, 2 tanári munkaszoba, 8 szertár, 1 ebédlő, 1 konyha van. Az épület melletti szabadtéri sportpálya (ősz végétől tavaszig sátorral fedett) a szükséges felszereltséggel, napközis udvar játszótéri elemekkel, fitness parkkal. A műfüves sportpályával, amelyet az Airnogy Fc. működtet, napközben a tanulók rendelkezésére áll. Az iskolai könyvtár jól felszerelt, alkalmas tanórák tartására, helyben olvasásra. Az iskola taneszköz ellátottsága jó, a szaktantermek felszereltsége elégséges, rendelkezésre állnak azok az eszközök, melyek a pedagógusok oktatómunkájához szükségesek.

Iskolacímer

Az intézmény címere az épület stilizált képe, körirattal: „VAJDA PÉTER ÉNEK-ZENEI ÁLTALÁNOS ÉS SPORTISKOLA”

Zászlónk

Az intézmény zászlója fehér alapon kék iskolacímer.

1.5. AZ ISKOLAI OKTATÓ-NEVELŐ MUNKA EREDMÉNYEI

A tanulmányi munka magas színvonalát jelzi, hogy sok szép eredményt értünk el kerületi, budapesti és országos versenyeken. Az eddig lezajlott versenyek kiváló eredményei

bizonyítják, hogy a tehetséggondozás feladatát kiemelkedően végeztük, s hogy tehetséges tanulóinkkal odaadó munkát végző kollégák kiemelkedő eredményekre képesek.

Nemcsak az emelt szintű képzésben részesülő tanulók, tanulócsoportok szakirányú eredményei kiemelkedők, hanem tantárgyi, közismereti versenyeken is sikeresek tanulóink.

A gyengébb eredményt elérők, az önhibájukból vagy más okból lemaradók segítése folyamatos feladat. A korrepetálások, egyéni fejlesztő foglalkozások szolgálják a gyakorlást. A felső tagozatos tanulók számára is biztosítjuk az egész napos iskola lehetőségét a törvényi előírásoknak megfelelően, tanulószobát szervezünk több csoportban, ahol felkészülnek a tanórákra, házi feladatot készítenek és ellenőriznek, tanórán kívüli programokon vesznek részt. A szabadidős tevékenységek, túl az iskolai szakkörökön, sportkörökön, edzéseken, nagyon jól illeszkedtek iskolánk színes, a tanulóknak élményt adó programjaihoz.

A tanköteles tanulók továbbtanulási aránya 100%. A középiskolák típusa szerint az elmúlt években gimnáziumban tanult tovább a tanulók ~30%-a, szakközépiskolában ~55%-a, szakközépiskolában a 15%-a.

2. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

2.1. HITVALLÁSUNK

A legszebb, legfelemelőbb hivatás: az ember szolgálata. S ha az ember még fiatal, kiszolgáltatott gyermek, e hivatás még nagyobb felelősséget ró választójára. A pedagógus, az iskola hatása ugyanis emberi sorsokat befolyásol, dönt el. Ennek lelkiismereti terheit hordozza a Vajda Péter Ének-zenei Általános és Sportiskola tantestülete is. Mind ezek tudatában alakítjuk, jobbitjuk iskolánk pedagógiai rendszerét, formáljuk iskolai kultúránkat. Nehéz időket éltünk meg és élünk meg ma is, hisz gyermek- és emberközpontú törekvéseinket az iskolán kívüli világ nem mindig fogadja megértéssel. Nehéz tudomásul venni a közös munkánk eredményességét és a pedagógusok létfeltételeit is veszélyeztető anyagi gondokat, s az ifjúság jövőjét fenyegető szakmai hibákat. Talán mindezeket ellensúlyozzák törekvéseink, hogy iskolánk belső világa - erkölcsi értékrendünknek megfelelően - gyermekközpontú legyen, hogy egymás elfogadására, megbecsülésére, szeretetére épüljön.

2.2. ISKOLAKONCEPCIÓ

Iskolakoncepciónk vezérfonala a humánium, minden fázisában arra törekedtünk, hogy a gyermek optimális személyiségfejlődését szolgáló emberi esélyegyenlőségen alapuló képzési rendszert dolgozzunk ki, s folyamatosan jobbítsuk azt. Konceptiónk klasszikus emberi értékekre épül, de modern életközi normatívákat is közvetít. Megalkotója egy olyan elkötelezett, hivatásszerető, szakmailag jól felkészült pedagógustestület, amelynek hitvallása ez s töretlenül fáradozik a megvalósításán. A külső tényezők: társadalmi folyamatok, oktatáspolitikai változások, önkormányzati hozzáállás, tankerület, stb. csupán a keretet, a mozgásteret határozzák meg. Modern felfogású iskolavezetésünk gondoskodik a külső lehetőségek maximális kihasználásáról, biztosítja a belső erőforrások mozgósítását, optimális kiaknázását.

Iskolafilozófiánknak a kiindulópontja, a vezérlője a gyermek, hisz iskolánk szintjén minden érte történik. Aktív részese és alakítója a szülő, aki a nevelés, a gyermeki személyiség fejlődésének a folyamatában a legfontosabb szerepet játssza, s a legnagyobb felelősséget viseli. Iskolakoncepciónk meghatározó eleme a sportiskolai képzés, a művészeti nevelés és az egészséges életmódra nevelés. Iskolánk közoktatási típusú sportiskola módszertani központ, az Örökös Ökoiskolaként az Ökoiskola-hálózat tagja. Nevelőmunkánk kitüntetett területe a fenntartható fejlődés filozófiájának átadása, az egészségtudatos életmód kialakítása.

Az iskola a szülő partnere ebben a folyamatban, a tudásgyarapítással is a személyiség-formálás lehetőségeit szolgálva és gazdagítva. Közös munkánk csak úgy lehet eredményes, ha az "iskolahasználók" köre: a diákok, a szülők és a pedagógusok együttműködve, közös erkölcsi alapvetéssel, mindannyiunk meglegedésére élnek és dolgoznak együtt.

2.3. PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK

A pedagógiában elfogadott alapelvek biztosítják a nevelési célok érvényesülését, irányelvként szolgálnak a nevelés-oktatás minden területén és komplex folyamatában.

- *Komplexitás elve* – a nevelés és oktatás során figyelembe kell venni, hogy biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek folyamatosan és együttesen hatnak. Ezeket a hatásokat kell összehangolni.

- *A következetesség elve* – igényesség, határozott követelmények támasztása a tanulókkal szemben. Lehetőség nyújtása a tanuló önállóságának, kezdeményezőkézségének, kreativitásának kibontakoztatására.
- *Életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételének elve* – a tanulók fejlődését mindenkor a maga fejlődési fokához mérten kell biztosítani.
- *Egyenrangúság elve* – a nevelés-oktatás két alapvető tényezője, a pedagógus és a tanulók egyenrangú félként vesznek részt a nevelés-oktatás folyamatában. (A tanuló a nevelés alanya.)
- *Bizalom elve* – bizalom, megértés, tisztelet a tanuló személyisége iránt, törekvés a személyes kapcsolatok kialakítására.
- *A pedagógus vezető szerepe* – az egyenrangúság elvével összhangban a pedagógusnak vezető szerepe van a pedagógiai légkör kialakításában, a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységének megszervezésében, személyiségük fejlesztésében.
- *A külső hatások elve* – a pedagógusoknak támaszkodniuk kell mindazon tapasztalatokra, információkra, ismeretekre, amelyeket a tanulók az iskolán kívül, mindennapi életükben szereznek be.
- *A tapasztalatszerzés elve* – a nevelés-oktatás folyamatában biztosítani kell a tanulók számára a saját tapasztalatok megszerzését, megértését, általánosítását.

A tanulók különböző közösségek tagjai – a tanulók mindig szűkebb (család, osztály, iskola) és tágabb (környezet, társadalom) közösség tagjai. A nevelés-oktatás az emberi viszonyokban gazdag közösségek hatásrendszerén át, a közösségekben, a közösségek életének, céljainak, érdekeinek figyelembevételével, a közösség aktív részvételével történik. A közösségek biztosítanak lehetőséget – a pedagógusok vezető, irányító, kezdeményező szerepe mellett – a tanulók önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához. Pedagógiai programunk alapja egy olyan értékrend, amelynek megfogalmazása - s egyben tudatosítása - közös munkánk eredménye.

2.1. ALAPÉRTÉKEK A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁNKBAN

Nevelő-oktató munkánk során alkalmazott alapértékek:

- gyermekközpontúság
- nyitottság, korszerűség
- klasszikus értékek közvetítése a műveltség és az erkölcs területén
- képességek szerinti fejlesztés (a szervezeti lehetőségeken belül)

- a kultúra mint létmód
- humán szocializáció
- tudatos technika és tervezés, egészséges életmód kialakítása
- harmonikus személyiségfejlesztés
- hagyományőrzés és teremtés
- nemzeti öntudat, élő kapcsolat Európával.

2.4. NEVELÉS-OKTATÁS SZAKASZAI

Az alsó tagozat (1-4. évfolyam) első két évében a szabályozás lehetővé teszi az ebben az életkorban különösen jelentős egyéni különbségek kezelését; a NAT az első önálló képzési szakasznak tekinti. A 3-4. évfolyamon erőteljesebbé válnak - a negyedik évfolyam végére már meghatározóan - az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A motiválás és a tanulásszervezés a NAT fejlesztési feladataiban is kifejeződő elvárásokra összpontosít.

A felső tagozat (5-8. évfolyam) funkciója elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása; a NAT a második önálló képzési szakasznak tekinti. A 7-8. évfolyam alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése.

Az életkorok szerinti nevelési feladatok komplex módon jelennek meg az iskola nevelési rendszerében.

Az alapfokú nevelés-oktatás alsó tagozatos szakaszában a pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése áll. Az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Fogékonyá teszi a saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetít, alapvető képességeket, és alapkészségeket fejleszt. Ez a szakasz a kíváncsiságra és az érdeklődésre épít, és az ezáltal motivált munkában fejleszti a tanulóban a felelősségtudatot, a kitartás képességét. A 3-4. évfolyam épít az elsajátított elemi ismertekre, mintákat ad az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozza a tanulási szokásokat.

Az iskola támogatja az egyéni képességek kibontakozását. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű

éréséből fakadhatnak. Az alsó tagozatos képzés lehetőséget teremt minden tanuló számára, hogy képességeinek megfelelő tempóban haladva, súlyos kudarcok nélkül sajátítsa el az alapképességeket és a tovább haladáshoz szükséges elemi ismerteket.

Az 5-6. évfolyam szervesen folytatja az első két szakasz nevelő-oktató munkáját. Ezeken az évfolyamokon integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik, szorosan kapcsolódva az első két szakaszhoz.

Az általános iskolai oktatás nevelés utolsó szakaszában, 7-8. évfolyamokon előtérbe kerül az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás elmélyítése. Az iskola ebben a szakaszban érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti a tanulókat a továbbtanulásra. Ebben a szakaszban fejlesztjük a tanulóknál azokat a képességeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek. A tanulási tevékenységek közben és a közösségekben való élet során fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét.

Az iskola tudatosítja a közösség demokratikus működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát. Nevelési-oktatói tevékenységével az iskola fejleszti a tanulóknál a nemzeti azonosságtudatot, képviseli az egymás mellett élő különböző kultúrák megismerése iránti igényt. Erősíti az Európához tartozás tudatát, készítet más népek hagyományainak kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére. Figyelmet fordít az emberiség közös problémáinak bemutatására.

2.5. NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA FELADATAI

Alapvető feladatunk: a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása és megőrzése, az egyetemes kultúra közvetítése, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítése, a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

A családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljük az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket. Hozzájárulunk ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék

- a haza felelős polgárává válják

- kifejlődjék benne a hazafiság érzelmvilága
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően
- váljék képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre
- ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

Legfontosabb feladataink a következők:

- az iskolai nevelés feladata a személyiség pszichikus komponenseinek a fejlesztése
- az elsajátított tudás értékálló és a kor igényeinek megfelelő legyen
- az alapozó években a tanuláshoz szükséges képességek és készségek (értelmes olvasás, írás, számolás, mozgáskoordináció, gondolkodási műveletek) elsajátíttatása
- a tanulási motívumok fejlesztése – a tanulási módszertár kiépítése
- a hagyományos humán-reál tantárgyi alapokon a tanulni tanítás középpontba állítása, az ismeretszerzés minden lehetséges szellemi és tárgyi eszközeinek a felhasználásával (a megismerési, felfedezési vágy fejlesztése)
- az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése
- az egészséges és kulturált életmódra nevelés terén az egyéni tudat fejlődése, az önértékelési motívumok fejlesztése, a mozgás, a szabad levegőn való sport, a játékos sporttevékenységek elsajátíttatása, ezek gyakoroltatása
- a tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés, a hátránykompenzálás és tehetséggondozás az iskolai élet minden területén
- az információk, ismeretek minél szélesebb körből való gyűjtésének megismerési folyamata, a könyvtárhasználat fontossága.

A nevelési-oktatási feladatok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. Célunk elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

2.6. NEVELÉSI CÉLJAINK

Erkölcsei nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős technika és tervezésre történő felkészülésük segítése. Kollégáink példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Célunk, hogy a tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. A Határtalanul program keretében megvalósuló tanulmányi kirándulásokon ismerjék meg a tanulók a határon túli magyarság életét.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A közügyekben való részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárásaink.

Önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret a társas kapcsolati kultúra alapja. Célunk elősegíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak

kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Szeretnénk hozzásegíteni őket, hogy képesekké váljanak érzelmeik hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Legyenek képesek kisebb és nagyobb csoportokban közösen tevékenykedni, együttműködni a feladatok végrehajtásában. Motiváló tanulási környezetet alakítunk ki, ahol a tanulók kompetensnek érzik magukat saját nevelésük, életük alakításában, tudatosul bennük, hogy egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani.

Családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Feladatunknak érezzük a harmonikus családi minták közvetítését, a családi közösségek megbecsülését. Felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Feladatunk pozitív beállítódások, magatartások és szokások kialakítása: az egészség értékének tudatosítása, a betegekkel szembeni segítőkész magatartás, a szexualitás, a családi életre és a párkapcsolatra való felkészítés.

Testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Célunk, hogy ösztönözzük a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladatunk, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiválni és segíteni szeretnénk a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Ösztönözzük a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűztük ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás

számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességeikre tekintettel használja. Célunk, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Törekednünk kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. Fontos mintát ad iskolánk ökoiskolai működése és ennek fenntartása.

Pályaorientáció

Iskolánknak – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítanunk, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejlesztenünk kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. Az iskola hangsúlyos szerepet vállal a folyamatos gazdasági elvárásokhoz való alkalmazkodás elősegítésében, hogy elősegítse a megfontolt, a társadalmi igényekhez is illeszkedő pályaválasztást. Ehhez elengedhetetlenül szükséges teendőnk, hogy a szakmákkal kapcsolatosan minél többszínű élményszerzésben legyen tanulóinknak része.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben, a munkahelyén is abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínáló lehetőségek megragadására.

Célunk, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát.

Médiatudatosságra nevelés

Célunk, hogy a tanulók a globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékkelvű megszervezésére, tudatos alakítására. Tanulóink ismerkedjenek meg a média működésével, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

Tanulás tanítása

A tanulás tanítása iskolánk alapvető feladata. Mindnyájunk teendője, hogy felkeltsük az érdeklődést az iránt, amit tanítunk, és útbaigazítást adjunk a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítanunk, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítanunk, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

2.7. NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁNK SZÍNTEREI

Integrált tanulói közösségeket alakítunk ki, figyelünk a nemek arányára, figyelembe vesszük a szülők igényeit.

A nevelő-oktató munkánk szinterei:

- tanórák: nevelő-oktató munka alapvető szervezeti formája, mely megvalósulhat iskolán belül és kívül is
- egész napos iskola (tanulósobai és napközis foglalkozás): célja a tanórára való felkészülés, a pihenés, a játék és a szabadidő hasznos eltöltése.
- szakkörök: tehetséggondozás szinterei a tanulói érdeklődéstől függően, előre tervezett tematika alapján működnek
- versenyre felkészítő foglalkozások: valamely terület iránt kiemelkedő érdeklődést mutató tehetséges gyerekek képességfejlesztése
- differenciált fejlesztés, felzárkóztatás, egyéni fejlesztés: különböző egyéni sajátosságokkal rendelkező tanulók alapképességeinek és készségeinek fejlesztése
- tanulmányi- és sportversenyek
- könyvtár: forrásközpontú tanulás helyszíne, ahol lehetőség van helyben olvasásra, dokumentumok kölcsönzésére, könyvtári órák tartására.
- erdei iskolák, táborok, tanulmányi kirándulások

2.8. EREDMÉNYES TANULÁS FELTÉTELEI

Az aktív tanulásra téve a hangsúlyt, a tanulóknak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozzuk. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszi az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulóinkat a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében. Lehetőség szerint ki kell használnunk a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Segítenünk kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást. A tanulási eredmények elérését segítik elő az olyan differenciáló módszerek, mint a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés.

Iskolánk a mindennapi életben jól hasznosítható tudást közvetít. A tanár szerepe a tanulási folyamat megszervezésére, támogatására irányul. A tanítási folyamatban a diákok aktív részvételére helyeződik a hangsúly, ami a kompetenciaalapú oktatás módszereinek alkalmazását jelenti.

2.8.1. Negatív érzelmi hatások pedagógiai kezelése

Az iskolapszichológus, iskolai szociális munkás az osztályfőnökökkel együttműködve alkalmazza a magatartási problémák visszaszorítása érdekében, biztosítva a tanárnak a zavartalan tanítást, a tanulóknak a zavartalan tanulást, a közösség békés együttélését.

Nem kötelező, de ajánlott pl.: Békés iskola program, Boldog iskola program, stb...

2.8.2. Az eredményes tanulás segítésének elvei

Tanulási környezet

A tanulás közvetlen helyszínéeként használt helyiségeket (kiemelten osztálytermetek) lehetőség szerint úgy biztosítjuk, hogy illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsenek valamennyi tanuló számára; a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket (számítógép, digitális tábla, tablet, telefon, projektor, robotika eszközök,...), internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe.

A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata - a közös célt szem előtt tartva - a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszédre alapul. A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével valósítjuk meg.

A tanulóink tanulási tevékenységekben való aktív részvétele kulcsfontosságú, a pedagógusoknak a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat kívánatos előnyben részesíteniük.

Fontos, hogy a tanulóinkkal szemben támasztott elvárások egyértelműek legyenek, az azokhoz igazodó mérési stratégiákkal együtt és már a tanulási folyamat elején ismertté váljanak. Az iskolai légkör bizalmi jellege elsődleges feltétele annak, hogy a tanulási problémákra és a személyes nehézségekre időben fény derüljön. Ennek a bizalomnak a megteremtése és fenntartása minden igazgató és pedagógus állandó felelőssége.

Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulóinkat a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával tudja a leghatékonyabban támogatni. Fontos alapelvünk, hogy a tanulók közti különbözőségeket az iskola a különféle környezeti feltételek és az egyéneknél eltérő idegrendszeri érés, az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintjük. Inkluzív tanulási környezetet teremtünk, ahol nemcsak a tanulótól várunk illeszkedést a tanulási környezethez, hanem a tanulási környezetet igazítjuk a tanuló egyedi jellemzőihez. Ennek értelmében a képességtartományok mindkét határán – tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte – kihívást jelentő feladatok megtervezése kívánatos. Különösen fontos, biztosítsuk a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerzhető tanulási tapasztalatokat, enyhítsük a hátrányok hatásait. Ezek közül kiemelten fontos a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhöz illeszkedő fejlesztő tevékenység.

Minden gyermek, tanuló fejlődésében lényeges szerepet játszik a pedagógus fejlesztő tevékenysége, a pedagógusok tudásmegosztásra épülő, egymást segítő szakmai tevékenysége. A különleges bánásmódot igénylő tanulók integrációja és hatékony együttnevelése olyan pedagógusokat kíván, akik rendelkeznek az ehhez szükséges szemléletmóddal és kompetenciákkal.

Képesség-kibontakoztatás támogatása

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja. A tanulást és annak eredményességét befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáinak meghatározásában.

2.9. KÖZÖSSÉG- ÉS SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI

FELADATOK

A közösségi nevelés területei: a család, az iskola, az iskolán kívüli közösségek

2.9.1. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Célunk, hogy az iskolánkból kilépő tanuló:

- legyen képes testileg, szellemileg, érzelmileg és erkölcsileg egészséges technika és tervezésre
- akaratereje és fegyelmezettsége által váljon képessé szociális hátrányok és kudarcok leküzdésére
- rendelkezzen a megújulás és alkalmazkodás képességével
- rendelkezzen a társas emberi léthez nélkülözhetetlen szokások és magatartásmódok ismeretével és gyakorlataival
- ismerje szűkebb és tágabb környezetét, nemzeti hovatartozását, váljék közösségi és hazaszerető emberré
- érezzen és vállaljon felelősséget önmagáért és másokért, közösségéért
- tudjon a helyzethez illően viselkedni
- legyen képes a társadalmi munkamegosztásba való későbbi bekapcsolódásra (továbbtanulás és munkavállalás)
- rendelkezzen a korszerű társadalom- és természettudományi, esztétikai, szomatikus és technikai általános műveltség alapjaival, alapképességeivel
- legyen a világról és önmagáról korosztályának megfelelően reális képe
- tudjon rövidebb és hosszabb távra tervezni, reális mérlegelés alapján dönteni.

Tudatában vagyunk annak, hogy a gyermek személyiségét számtalan tényező alakítja, befolyásolja. Elsődlegesnek a család törekvéseit és hatását tekintjük. A személyiségfejlesztés színterei az iskolában: tanítási órák, szabadidős tevékenységek. A szorongásmentes, sokoldalú, sokirányú személyiségalkotás a nevelő-oktató munka minden területén megjelenik.

Az iskola pedagógiaileg átgondolt, tudatos személyiségfejlesztő tevékenysége arra hivatott, hogy

- erősítse a család pozitív irányú törekvéseit
- képviselje és erősítse, szükség esetén kialakítsa az egyetemes, társadalmilag elfogadott személyiségjegyeket
- gyengítse a környezetünkben, a társadalomban folyamatosan vagy alkalmanként megjelenő, a nemes emberi értékeket megkérdőjelező, vagy ellene ható tényezők erejét.

A személyiségfejlesztés módszereit úgy választjuk meg, hogy az önmagában is a személyiségfejlesztés irányába hasson, mutasson példát a helyes emberi kapcsolatokra. A megfelelő személyiségjegyekkel rendelkező pedagógusok személyes példaadása alapvetően befolyásolja, alakítja tanítványaik személyiségét. Törekszünk arra, hogy tantestületünk minden nevelője egyénisége legpozitívabb jegyeit bontakoztassa ki, alapvető szemléletében nagy hangsúlyt kapjon a gyermekközpontúság.

Különösképpen törekszünk:

- a pozitív gyermeki megnyilvánulások támogatására, elismerésére, példaként való kezelésére
- tényleges és mesterségesen teremtett helyzetek életkori sajátosságoknak megfelelő feldolgozására, a tanulók véleményének provokálására, vitalehetőség biztosítására, következtetések levonására, stb.
- türelmes meggyőzésre
- a tanulási folyamat ösztönzésére, a motiváció megteremtésére, a megismerés örömeinek és a rendszeres sikerélmény biztosítására
- tartalmában, formájában jelentős hatások megteremtésére (pl.: ünnepi rendezvény, különböző akciók, tanári szituációk, stb.)
- a szélsőséges megnyilvánulások következetes elutasítására, szükség esetén adminisztratív intézkedésekkel történő megakadályozására.

2.10. NEVELÉSI ELVEINK

Nevelési elveink főbb irányai a kulturált viselkedés és a kreatív gondolkodás kialakítását célozzák:

- az értelmes fegyelem, az önállóság, a szabadság, a szabad gondolkodás kialakítása
- felelősségérzet kialakítása önmaguk és társaik iránt fizikai, erkölcsi, szellemi téren
- együttműködési és konfliktuskezelési technikák kialakítása
- tolerancia gyakoroltatása etnikai, vallási, világnézeti, egészségi, anyagi, értelmi téren
- az általánosan elfogadott erkölcsi értékek beépítése a viselkedésbe és a gondolkodásba.

A test és a lélek harmonikus fejlesztése

A különböző szakaszokban végzett fejlesztő munka nem határolódik el élesen egymástól, hanem egymásra épül az alapfokú nevelés-oktatás folyamatában.

Az alsó tagozaton:

- mozgáskultúra megalapozása
- mozgáskoordináció, ritmusérzék, hallás fejlesztése
- az egészséges életmód alapvető ismereteinek közvetítése, az ezt elősegítő szokások kialakítása
- az önismeret, a reális önértékelés fejlesztése
- a társas kapcsolatok igényének erősítése.

A felső tagozaton:

- a mozgáskultúra, mozgáskoordináció fejlesztése
- a koncentráció és a relaxáció képességének megalapozása
- az egészséges életmódban a tudatosság szerepének bemutatása
- az önismeret alakításával, az önértékelés képességének fejlesztése
- az együttműködés értéknek tudatosítása a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, csoportban, stb.

Az elemi műveltségbeli alapok feltételrendszerének megteremtése az alsó tagozaton:

- biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátítása
- az önálló tanulás és az önművelés alapozása
- a mentális képességek célirányos fejlesztése.

Az alapműveltség továbbépítése a felső tagozaton:

- a differenciálódó tantárgyi rendszerben a mentális képességek céltudatos fejlesztése
- az önálló tanulás és az önművelés alapozása, gyakoroltatása
- a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése
- a tanulási tevékenységben növekvő szerepet kap a közvetett kommunikáció – írásbeliség vizuális kommunikáció, számítógépes érintkezés, megjelenik a nem anyanyelven folyó kapcsolatteremtés.

A szocializáció folyamatainak elősegítése:

- a helyes magatartásformák megismerttetése és gyakoroltatása
- a kortárs kapcsolatok megerősítése
- a mindennapi technika és tervezéssel összefüggő praktikus ismeretek nyújtása
- az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosítása

- a mindennapi technika és tervezéssel összefüggő praktikus tudás nyújtása
- a nemzedékek közötti és a kortársi kapcsolatok megerősítése.

A tanulási stratégiák megválasztása:

- az életkori jellemzők figyelembe vétele
- az ismeretek tapasztalati megalapozása, és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása
- az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés
- a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló fejlesztő értékelés
- az együttműködésre építő tanulási technikák és tanulásszervezési módok szerepének megnövekedése
- a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok aránya növelése
- megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó adatgyűjtés, modellezés, szerepjáték
- az életkori jellemzők figyelembevétele
- az ismeretek tapasztalati megalapozása
- a kreativitás fejlesztése
- differenciált fejlesztés.

2.9. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Az egészségfejlesztés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók attitűdjének, magatartásának, technika és tervezésének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat és ezáltal képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére.

Az egészségfejlesztés célja a tanulók egészségkulturáltsági szintjének emelésével egyidejűleg olyan tevékenység kialakítása, amely az ismeretet aktív magatartássá formálja.

Az egészségnevelési program célja, hogy a tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit, így:

- az életkorral járó biológiai-, mentálhigiénés-, életmódi tennivalókat
- a társkapcsolatok egészségi, etikai kérdéseit

- az egészségre káros szokásokat (helytelen táplálkozás, inaktív életmód)
- az antihumánus szenvedélyeket
- az egészséges technika és tervezéshez szükséges képesség fejlesztésének lehetőségeit.

Célunk, hogy a tanuló megértse a saját egészségvédelmének jelentőségét, és rendelkezzen azokkal a szükséges ismeretekkel, jártasságokkal, amelyekkel környezetét, egészségi feltételeinek javítását, az egyes emberek, valamint a közösség egészségének a védelmét cselekvően megteremti.

Kiemelten fontos feladat az egészségérték tudatosítása (figyelemfelkeltés, tájékoztatás, motiváló és aktivizáló egészségérték tudatosítás).

Céljaink megvalósítása a tantestület minden tagjának feladata, mind a maga szakterületén, mind a tanulókkal tartott személyes, emberi kapcsolatok során szem előtt kell tartani elveinket.

Az iskola balesetvédelemmel kapcsolatos állásfoglalása:

Az épület adottságai miatt különösen nagy hangsúlyt fektetünk a balesetvédelmi oktatásra, a biztonságra veszélyt jelentő körülmények megszüntetésére. Folyamatosan hangsúlyozzuk az egymás biztonságára, egészségére ügyelés fontosságát. Az iskola egész területén (termek, mellékhelyiségek, udvar) gondosan figyelünk a rendre és a tisztaságra, amelynek megtartását diákjainktól is elvárjuk.

2.9.1. Az egészségfejlesztés iskolai területei

Közösségi nevelésen egészségfejlesztéssel kapcsolatos témakörei:

- Egészség – betegség
- Táplálkozás – mozgás
- Napirend - szabadidő helyes felhasználása – alvás
- Testápolás (személyi higiéné) és öltözködés
- Családi élet jelentősége
- Kortárskapcsolatok
- Káros szenvedélyek - helyes döntések
- Szexualitás
- Egészséges környezet és védelme
- Balesetek megelőzése – elsősegélynyújtás

Az egészségnevelés témakörei átfogják az egészség-magatartás szempontjából leginkább kritikusnak mondható területeket: a táplálkozást, a biztonságot, az alkohol- és kábítószerfogyasztást, a dohányzást, a családi és kortárs kapcsolatokat, a környezetvédelmet, az aktív életmódot, a személyes higiénét és a szexuális fejlődést. Ezeket azonban nem egymástól elszigetelt, összefüggéseikből kiragadott módon, hanem kölcsönös kapcsolataikba ágyazottan tárgyalja.

Az oktatás során a tanulók jussanak közvetlen tapasztalatok birtokába lényeges fogalmak értelmezése terén, váljon érthetővé és élményszerűvé számukra az „egészséges” – „kevésbé egészséges” „egészségtelen” tevékenységformák, anyagok közötti megkülönböztetés, a pozitív életszemlélet. Értsék meg, hogy az egészség - a kiegyensúlyozott technika és tervezés - eszköz a boldog és sikeres élet folytatásához.

Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy az egészséges életmód igen sokféle lehet: mindig az aktuális élethelyzettől, kulturális, etnikai, társadalmi csoport hovatartozásától függően mérlegelhető és értékelhető egy adott életmód, szokásrendszer minősége.

Egészségfejlesztési programunk sikerét segíti évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (témnap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

2.9.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat
- ismerjék fel a vészhelyzeteket
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében

- az iskola kapcsolatot épített ki a Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe
- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások:

- szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt, elsősegély-nyújtó)
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

2.10. ISKOLAI KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

Az iskola tantestületének döntő része foglalkozik környezeti nevelési kérdésekkel tanórákon és azokon kívül. Vannak, akik minden akcióban, munkában részt vesznek, s vannak, akik időnként kapcsolódnak egy-egy tevékenységi területhez (pl. erdei iskola). A környezeti nevelés területén fokozatos az előrelépés az iskola életében. Intézményünkben fontos feladat, hogy a diákok szemléletén alakítsunk, környezet- és természetszeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk. 1998 óta foglalkozunk a környezeti neveléssel kiemelten pedagógiai programunkban.

Munkánk az iskolai élet szinte minden területére kiterjed. A tanulók környezeti szemléletét csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgy tanításánál, és minden tanórán kívüli programon arra törekszünk, hogy ne külön álló ismerteket szerezzenek, hanem egységes egésznek lássák a természetet. Ezért fontos feladat, a természettudományos tárgyak összhangjának megteremtése, együttműködése. A következő állomás a humán területek bekapcsolása ebbe a tevékenységbe.

A környezeti nevelés iskolai gyakorlatában harmonikusan ötvöződik a természettudományi és a társadalomtudományi ismeretek köre.

Tanórán, erdei iskolában (Magyarkút, Káptalanfüred,...) és a nyári táborokban megismertetjük diákjainkkal a természetet. Megtanítjuk őket arra, hogy a tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük rejlő összefüggéseket. Ennek a következetes munka eredményeként válhatnak a gyermekek a természetet ismerő, védő felnőttekké.

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős technika és tervezés elősegítése. A természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi és erkölcsi megalapozása. A környezeti nevelés a természet – és az emberi társadalom – harmóniájának megőrzését, fenntartását célozza.

A környezeti nevelés tartalma kiszélesedett, a fenntarthatóságra, az ember jövőjének biztosítására irányul. Meg kell alapoznunk a tanulók környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálni kell alakuló értéktudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait.

2.10.1. Környezeti nevelés hagyományos programjai:

- erdei iskolai programok szervezése és lebonyolítása
- egészségnevelési és drogprevenciós program
- témnapok és témahetek, projekt hetek (fenntarthatósági témahét)
- nyári vízi tábor megszervezése és lebonyolítása
- „Vajda-nap” szervezése
- közösségi nevelés környezetvédelem témában
- szelektív hulladékgyűjtés
- múzeumi vetélkedők szervezése és lebonyolítása a jeles napokon.

2.10.2. Hosszú távú célok

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy tanulóink környezettudatos felnőttekké váljanak.

Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és technika és tervezést
- a természetes és mesterséges környezet értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét
- a természeti és épített környezet szeretetét, védelmét

- a biológiai sokféleség megőrzésének igényét – fel kell fedeztetni, hogy e nélkül nincs emberi élet, hogy az ember a természet része, és csak akkor van esélye a fennmaradásra, ha a természettel együttműködik és nem akar uralkodni felette –
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást (pl. energiaügyi őrjárat, víz- és áramtakarékosági számítások végeztetése, szelektív hulladékgyűjtés, használt elemek gyűjtése, víztakarékos csaptelepek a mellékhelyiségekben, stb.)
- az egészséges életmód igényét és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket
- az életkornak megfelelően megalapozni a globális összefüggések megértését – nagyon fontos, hogy a környezeti problémák gazdasági, társadalmi okait megértsék, legyenek képesek arra, hogy a környezetükben ezeket az okokat azonosítani tudják, és tanuljanak meg ezeket szem előtt tartva cselekedni
- rendszerszemlélet kialakítását – a tanulókat képessé kell tenni arra, hogy a tanórán szerzett ismereteket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt történésekkel, hogy önmaguk lássák meg a problémákat, azok összefüggéseit, önmaguk keressék az arra adható válaszokat
- a létminőség választásához szükséges értékek ismeretét – a nem anyagi jellegű dolgok szerepének felismerését életünkben.

2.11. KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. Mivel a közösség egyénekből áll, az igazi nevelőközösség kibontakoztatása fejleszti a személyiséget. A közösségi nevelés területei: a család, az iskola, és az iskolán kívüli közösségek.

Fontos az iskola együttműködése a szülők közösségével a tanulói közösségek formálása, fejlesztése érdekében. Olyan iskolai közösséget szeretnénk, ahol a belső légkör, a tartalmas együttes munka következtében jól érzi magát tanuló és tanára egyaránt.

A tanuló közösségbe történő beilleszkedésének elősegítésével kapcsolatban a családnak, a szülőnek az alábbi kiemelt feladatai vannak:

- az intézmény pedagógiai programjának, házirendjének megismerése,
- az osztály, az iskola-, a kollégiumi és egyéb közösségek rendezvényeinek támogatása, aktív közreműködés a megvalósításban (osztály szülő-tanár találkozók, tanulmányi

kirándulások, ünnepélyek, megemlékezések, külföldi cserekapcsolatok, karácsonyi vásár, stb.),

- kapcsolattartás a pedagógusokkal, osztályfőnökökkel annak érdekében, hogy a pozitív szociális és társadalmi szokások, értékrendek a tanulóknál kialakuljanak, gyarapodjanak.

A közösségfejlesztés az iskolában a közösség szükségleteinek, elvárásainak megfelelő, a fejlődést elősegítő tevékenységekkel alakítható ki. A közösségi tevékenység megszervezésének olyan módon kell történnie, hogy a megválasztott forma alkalmas legyen a közösségfejlesztő szerepek betöltésére, döntések meghozatalára, egyéni felelősség vállalására, tolerancia és segítőkészség kialakítására, az egészséges versenyszellem elsajátítására. Iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei:

- tanórák (szaktárgyi órák, közösségi nevelés)
- tanórán kívüli foglalkozások
- diákönkormányzati munka
- szabadidős tevékenységek
- hagyományaink ápolása (ünnepek, közösségi programok, stb...).

Nevelőtestületünk egységes követelményként a következőket állítja a közösségek tagjai számára:

- minden tanuló sajátítsa el a közösségi magatartás (szolidaritás, együttműködés) legalapvetőbb formáit
- minden tanuló rendelkezék a társadalmi elkötelezettség magatartásával (érdeklődés, aktivitás)
- a tanulók legyenek nyitottak, megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a mások iránt, becsüeljék meg ezeket
- kapcsolódjanak be a közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába
- szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén
- a kommunikációs kultúra középpontjában az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének, megvédésének képességei álljanak,
- a tanulók ismerjék meg nagy múltú nemzeti kultúránk értékeit
- a hon- és népismeret oktatása segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel, alapozza meg a nemzettudatot, ösztönözzön

szűkebb és tágabb történelmi, kulturális és vallási emlékeink, hagyományaink feltárására és ápolására

- alakuljon ki tanulóinkban pozitív viszony a közös európai értékekhez.

Iskolánk sokszínűségéből adódó közösségfejlesztési feladataink:

- nyitottság különböző életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt
- a kisebbségek jogainak tiszteletben tartása, kultúrájuk védelme
- más népek nemzeti érzésének tisztelete
- különböző népszokások megismerése (dramatikus játékok és néptánc tanulás formájában is).

Nevelési elveink főbb irányai a kulturált viselkedés kialakítását célozzák:

- tolerancia gyakoroltatása etnikai, vallási, világnézeti, egészségi, anyagi, érzelmi téren,
- az európai kultúra, történelem, életmód megismerése,
- a nemzetközi kapcsolatok fenntartása, melyek nyitottabbá teszi a tanulókat más országok, népek kultúrája, életmódja iránt.

Nemzetközi kapcsolatok ápolása:

- 1996 óta Józsefváros testvérvárosával, Pescinával és az ottani – illetve környékbeli – oktatási intézményekkel
- 2011 óta uniós pályázatok és egyéb nemzetközi együttműködések kapcsán más európai országok oktatási intézményeivel.

Elfogadó és segítőkész magatartás

A közösségfejlesztésben kiemelt céljaink: megismertetni és elfogadtatni a kulturált viselkedést, az emberi érintkezések, a korrekt magatartás szabályait, elsősorban azt, hogy a tanulók

- tudjanak alkalmazkodni a velük kapcsolatban álló emberekhez,
- toleránsak, előítélet mentesek, empátiával rendelkezők legyenek,
- rendelkezzenek együttműködési készséggel és az egymás iránti szolidaritás képességével.

A gyermekközösség kialakításakor előtérbe helyezük egymás megértését, elfogadását.

2.11.1. Iskolánk hagyományrendszere

Célunk: nemzeti és iskolai hagyományaink ápolása, a magyarságtudat erősítése, a közösségi hagyományok teremtése és azok ápolása, a hagyományrendszer működtetése szép és mindig várt esemény az adott közegben.

Hagyományaink:

- zene-kuckó, Vajda-Varázs-suli és Sportiskolai előkészítő a leendő elsősök számára
- elsősök megajándékozása
- nemzeti múltunkhoz köthető eseményekről való megemlékezések:
  - nemzeti ünnepek: október 23., március 15.
  - október 6. (aradi vértanúk), február 25. (kommunista és egyéb diktatúrák áldozatai), április 16. (holokauszt áldozatai), június 4. (Nemzeti Összetartozás Napja)
- részvétel a Határtalanul programban (7. évfolyam), ehhez kapcsolódóan a Nemzeti Összetartozás Napjának megünneplése projektnap keretében
- téli vásár
- Mikulás-ünnepség
- egyházzenei koncertek (Rezső tér, Salétrom utca, Tihany, Nagyvárad térstb.),
- karácsonyi hangulatkeltés (Rezső téri templom)
- halloween és farsang
- témanapok és projekthetek
- „Ilyenek vagyunk” – tanárok és diákok kulturális műsora
- „Pünkösdlő” néptáncgála
- projektzáró gálák
- évfordulós ünnepek, programok
- „Vajda-nap” a diákönkormányzat szervezésében
- tisztviselőtelepi „Vajda-futás”
- nyílt napok óvodásoknak, szülőknek
- tanulmányi kirándulások osztálykeretben
- sportrendezvények (tanár-diák meccsek, évfolyam bajnokságok)
- nyári táborok
- erdei iskolák a Józsefvárosi Önkormányzat üdülőiben és más helyszíneken.

Hit- és vallásoktatás

Az iskolában az etikaóra vagy az ehelyett választható, a bevett egyházak, illetve belső egyházi jogi személye által szervezett hit- és erkölcsstan óra a kötelező tanórai foglalkozások része. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára választható.

2.12. PEDAGÓGUSOK HELYI FELADATAI

A pedagógus alapvető feladatai:

- a tanítási órákra való felkészülés és tanórák tartása
- a tanulók dolgozatainak javítása
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése
- különbözeti, javító- és osztályozó vizsgák lebonyolításában részvétel
- a tanulmányi versenyek szervezése, lebonyolítása
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok
- az országos kompetenciamérések előkészítése, felügyelete, mérési lapok javítása, értékelése
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői feladatok ellátása
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása
- fogadóórák megtartása
- a tudomására jutott hivatali titok megőrzése
- a jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket
- az iskola céljainak képviselése a tanulók és a szülők előtt
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben, tízóraiakor és ebédeléskor
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés
- szaktantermek, szertárak rendben tartása
- kiemelt figyelmet fordít a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók gondozására és eredményes fejlesztésére

- a kiemelt figyelmet igénylő tanulókról szaktárgyához kapcsolódóan egyéni fejlesztési tervet készít, figyelemmel kíséri fejlődésüket, tanórán differenciáltan fejleszt, konzultál a fejlesztő pedagógusokkal.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- az iskola pedagógiai programjának szellemében nevelési osztályának tanulóit, munkája során
- figyelemmel kíséri a tanulók személyiségfejlődését
- segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját
- kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát
- szülői értekezletet tart
- ellátja az osztályával kapcsolatos adminisztratív teendőket pl. digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- segíti osztályba kötelező orvosi, fogorvosi vizsgálatát
- kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart szükség szerint az iskolapszichológussal, a gyermekjóléti munkatársaival, a nevelési igazgatóhelyetttel
- tanulóit rendszeresen tájékoztatja a tanulókat érintő feladatokról,
- javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére
- órát látogat az osztályban.

2.11. ISKOLA ÁLTAL SZERVEZETT NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA SZÍNTEREI

Nemzeti Köznevelési Törvény értelmében, az általános iskolában a nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni tanítási időszakban úgy kell megszervezni, hogy a foglalkozások legalább tizenhat óráig tartsanak.

Tanórai foglalkozások

A tanórai foglalkozások biztosítják az iskola nevelési céljainak, és a célokhoz kapcsolódó feladatok megvalósításának keretét. Az oktató nevelő munka során a legfontosabb feladataink:

- a személyiség pszichikus komponenseinek a fejlesztése

- a tanuláshoz szükséges képességek és készségek elsajátíttatása
- a tanulási motívumok fejlesztése – a tanulási módszertár kiépítése
- a megismerési, felfedezési vágy fejlesztése
- az anyanyelv helyes használata szóban és írásban
- a kommunikációs képességek fejlesztése
- az egészséges és kulturált életmódra nevelés
- a tehetség kibontakozásának a segítése
- a differenciálással történő fejlesztés
- a hátránykompenzálás és tehetséggondozás.

Tanórán kívüli foglalkozások

A tanórán kívüli nevelés céljai:

- képessé tenni a tanulókat az önálló ismeretszerzésre és tanulásra
- változatos, sokszínű szabadidős programok szervezésével a tanulók egészséges életmódra és kulturált viselkedésre nevelése
- csoportból közösség fejlesztése

Napközi, tanulószoba

A napközi otthonos ellátás az általános iskola alaptevékenysége, iskolánkban 1-4. évfolyamokon szervezzük. 5-8. évfolyamokon összevont tanulószobai foglalkozásokat biztosítunk tanulóinknak. Az iskola biztosítja a jelentkező tanulók részére a délutáni tanári felügyeletet 16.00 óráig, 16.00-18.00 óráig ügyeletet biztosítunk.

Az igazgató a tanulót a szülő kérelmére felmentheti tizenhat óra előtt megszervezett napközi/tanulószoba foglalkozás alól. Amennyiben a tanuló tanulmányi eredménye nem megfelelő az igazgató az engedélyt visszavonhatja.

A tanulószoba vezetője és a szaktárgyi korrepetálásokat és szakköröket tartó pedagógusok szoros együttműködésével tesszük hatékonyá az ismeretszerzést. A foglalkozás feladata, hogy a gyermekek szakszerű segítséget kapjanak az önálló tanuláshoz, a tanórákra való felkészüléshez, az önműveléshez.

A napközi otthonban folyó közösségi nevelés az iskola és a családi nevelés részeként valósul meg. A közösségalkításra, a közösségi élet fejlesztésére a napköziben több és jobb lehetőség nyílik, mint az elsősorban tanulási tevékenységre épülő tanítási órákon és az otthoni kisebb közösségben, a családban.

Az iskola és a pedagógus feladatai:

- a tanulók egészséges és biztonságos elhelyezésével optimális környezet biztosítása a tanulók másnapi órákra való eredményes felkészüléséhez
- a szabadidő kulturált eltöltéséhez és a regenerálódáshoz szükséges hely és eszközök biztosítása
- az önálló tanulás feltételeinek megteremtése
- az igény szerinti étkezés megszervezése, helyes étkezési kultúra kialakítása.

Szakkörök: A tanítási órákon kívül működtetett változatos lehetőséget kínáló szakkörök a tehetséggondozást szolgálják, segítik a tanulók képességeinek kibontakoztatását (pl.: szaktárgyi szakkörök, énekkar, fotó, néptánc, számítástechnika, könyvtárhasználat, sakk, kézműves, stb.), szervezésük függ a tanév tantárgyfelosztásától.

Könyvtár: Az iskolai Kántor Zsuzsa Iskolakönyvtár a feladatok sikeres ellátásához, napjaink információra és tudásra alapozott társadalmában való eligazodáshoz szükséges alapvető információkat és elképzeléseket, gondolatokat biztosítja.

A szociális hátrányokkal induló tanulóink számára a könyvekhez való közvetlen hozzáférést is lehetővé teszi.

Biztosítja az iskola pedagógiai programja alapján a tanítás-tanulás folyamatában jelentkező szaktanári, tanulói igények kielégítését és a könyvtár-pedagógiai program megvalósíthatóságát. Az iskolai könyvtár az intézmény pedagógiai programjának és a tantervi követelményeknek megfelelően folyamatosan, tervszerűen és arányosan fejleszti állományát. Az iskolai könyvtáros az állomány alakításában figyelembe veszi az igazgató, a munkaközösség-vezetőkön keresztül a nevelőtestület, valamint lehetőség szerint a tanulók javaslatait, és az iskola könyvtári környezetének adottságait.

Tömegsport, iskolai sportkör: Az iskolai sportkörök az emelt szintű képzés szerves részeként az 1-4. évfolyamon biztosítják a sportiskolások számára bizonyos mozgásterületeken való jártasság mélyebb elsajátítását.

Sportkör keretében többek között úszásfoglalkozások, délutáni képességfejlesztő foglalkozások és játékok szerepelnek. A sportkörök biztosítják továbbá a lehetőséget arra, hogy az alapóraszám felett további foglalkozásra legyen lehetőség a sportiskolai osztályokban. A sportkörök minden érintett tanulócsoport számára heti két órát jelentenek.

A tömegsport az iskolában a Vajda Péter DSE-vel kötött együttműködési megállapodás alapján zajlik. A tömegsport foglalkozásokra tanítási időn túl kerül sor, általában 14-18 óra között. A DSE segítségével az iskolában kosárlabda, asztalitenisz, sakk, szivacskezilabda, floorball és labdarúgás, sakk foglalkozásokat tartanak a testnevelők, továbbá rekreációs foglalkozások heti rendszerességgel történő megtartására is lehetőség nyílik. A rekreációs foglalkozásokon a gyerekek széles spektrumon ismerkedhetnek meg számos sportág alapjaival és az itt megszerzett tudás alkalmazását versenyek formájában is kipróbálhatják. Megmérkőzhetnek egymással: grundbirkózásban, röplabdában, villámfociban, streetballban, floorballban, asztaliteniszben, sakkban.

A DSE az iskolának segítséget nyújt, pályázatokon szerzett támogatás által, sportprogramok szervezésében, versenyek lebonyolításában és az eszközrendszer javításában, pótlásában.

Tanulmányi kirándulások és erdei iskola

Az elmúlt esztendőktől kezdve több osztálynak lehetősége nyílt erdei iskolai részvételre. Az erdei iskola több mint kirándulás: a szervező pedagógusok által megtervezett komoly ismeretátadás, pedagógiai munka színtere, a nevelési és tantervi követelmények teljesítését segítik itt táborszerű módon, az iskola falain kívül.

Táborok

Hagyományosan iskolai szervezésű táborokban vehetnek részt az érdeklődő tanulók minden évben. Ilyenek:

- erdei iskolai foglalkozások helyszíne: Magyarkúti erdei iskola, Káptalanfüred üdülő (fenntartó: Józsefvárosi Önkormányzat)
- vízi tábor (Tisza-tó)
- nyári tábor (Káptalanfüreden, Mindszentkállán)
- floorball edzőtábor (Budapest).

2.13. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓK KÉPESSÉGEINEK FEJLESZTÉSE

Jelen programunkban határoztuk meg a bármilyen alapos okból speciális nevelési – így szocializációját, a tantárgyi tartalmak elsajátítását, a készségek és képességek fejlesztését tekintve a többségi környezethez tartozóképtől eltérő – szükségletű tanulók fejlesztésére, felzárkóztatására vonatkozó pedagógiai elveket, módszereket, eljárásokat.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek meghatározása az ágazati kerettörvényben

„4. §

3. beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek

13. kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

c) tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló

14. kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

25. sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd”

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

2.13.1. Tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokkal összefüggő pedagógiai tevékenységünk

A fejlesztő munka eltér a „hagyományos” pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkózat, hanem olyan képességeket fejleszt, melyek a gyerekek iskolai teljesítményét javítják.

A komplexitás elvének érvényesítése szellemében a fejlesztés az alábbi területeket öleli fel:

- mozgás (nagy- és finommozgás)
- testséma
- téri orientáció
- percepció (vizuális, auditív, taktilis), melyekhez mindig kapcsolódik a verbális tudatosítás.

A fejlesztésbe bekerülők köre azon tanulók, akik

- az intelligencia szintjük alapján elvárhatóan lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt mutatnak
- a tanulási képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok (továbbiakban: szakértői bizottságok) tanulási képességvizsgálata alapján részképesség zavarokkal, tanulási nehézséggel, illetve másodlagosan kialakuló magatartási zavarokkal küzdenek.

A képességfejlesztés a szülő beleegyezésével és támogatásával végezhető. A fejlesztés tartalmilag kiterjed mindazon részterületekre, amelyeket a szakértői bizottság megjelöl (mozgás, testséma, téri orientáció, percepciófejlesztés, stb.).

Szervezeti formái a szakvéleményben illetve a szakértői véleményben rögzített óraszámok szerint

- egyéni fejlesztés
- kiscsoportos fejlesztés (2-4 fő).

A fejlesztés célja:

- személyiségfejlődés, boldog, egészséges, erkölcsös ember
  - pozitív énkép, jó kommunikációs képesség
  - idegrendszer fejlődésének biztosítása
  - mozgásfejlődés
  - érzelmi élet fejlődése
  - beszéd fejlődése
  - érzékszervek fejlődése
  - prevenció, reedukáció
- részképesség zavarok megszüntetése
  - figyelem-, viselkedési-, tanulási zavarok csökkentése
  - egészséges működéssel való ellensúlyozás (korrekció, kompenzálás)
- ismeretek bővítése
  - iskolai szerepeknek, elvárásoknak való megfelelés.

2.13.2. Beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai feladatok

A beilleszkedési és magatartási zavar komplex jelenség, a személyiség problémája, amelyben értelmi, érzelmi és akarat tényezők ötvöződnek. A zavar létrejötte egy folyamat eredménye, melynek kezdete többnyire az első óvodás-iskolás években és a családi háttérben keresendő. Általános feladatunk súlyos magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő tanulóknál a szakértői bizottságokkal való kapcsolat felvétele, és szakvélemény kérése. A szakértői bizottságok pszichológusainak javaslatai alapján, pedagógiai módszerekkel a tanuló támogatása, osztályközösségbe történő visszaillesztése, és kapcsolatainak javítása osztály- és iskolatársaival a pszichológus és a fejlesztő pedagógusok közreműködésével.

A kitűzött célok elérése érdekében folytatott tevékenység alatt mindvégig előttünk áll, hogy minden gyerek individuuma.

A beilleszkedési zavarok okai:

- pszichés zavarok állnak a probléma hátterében (önértékelési zavar, gyenge fékrendszer, konfliktuskezelési deficit, sérülékeny kudarcűrő képesség, tolerancia hiány, szabálytartás hiánya), illetve különböző kompenzációs mechanizmusok, mint projekció, elfojtás, agresszivitás, stb.
- tanulási nehézségek váltják ki a problémát (percepció-dyslexia, dysgrafia, figyelem-hiperaktivitás, kommunikáció-autisztikus jelek, a szenzomotoros mozgás fejletlensége, csak szekunder jellegű memória).
- rossz vagy hiányos szocializáció okozza a problémát (túlzott engedékenység, szeretet-és figyelemhiány, túlzott elvárások stb.)

A további célok csak az okok elhárításával érhetők el, ennek megfelelően a fenti csoportok mindegyike számára más-más feladatok adódnak. Fő célunk minden gyermek számára lehetővé tenni az optimális intellektuális és érzelmi fejlődést, a testi–lelki és szociális kibontakozást, hogy belső harmóniában, önmagával és környezetével egyensúlyban éljen.

2.13.3. Tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése

Az iskolába járó gyermekek jelentős része szociális, műveltségi hátránnyal küzd. Felzárkóztatásukhoz a tanórán kívüli korrepetálások, speciális, egyéni fejlesztő foglalkozások nyújtanak segítséget és lehetővé teszik a hátrány minimalizálását, lehetőség szerinti megszüntetését. Ennek leghatékonyabb eszközei a rendszeres kapcsolattartás, beszélgetés, szülői értekezletek, fogadónapok, nyílt tanítási napok. A felzárkóztatásra szoruló tanulókkal való foglalkozást differenciáltan, csoportbontással oldjuk meg.

Felzárkóztatásra szorul a gyermek, ha

- szórt figyelmű
- nehezen tud koncentrálni
- gyorsan felejt, és nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat
- túlmozgásos vagy túlzottan lassú
- kezügyessége fejletlen

- lassan vált át egyik feladatról a másikra
- olvasási, helyesírási, matematikai problémái vannak
- a szakértői bizottság javaslata alapján egyéni fejlesztést igényel
- valamely részképeség területén adódó lemaradás miatt.

A felzárkóztatás célja:

- a környezeti hátrányok kompenzálása, az osztály illetve az iskolai közösségbe való bekapcsolódás és továbbhaladás lehetőségének biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése
- készségek, képességek fejlesztése
- napi tanulás feltételeinek biztosítása, a korrekciós tevékenység és a korrepetálás révén a napi lépéstartás megszervezése, az eredményes tanulási folyamat megszervezése
- valamely részképeség területén megnyilvánuló hátrány kompenzálása
- viselkedési szokások kialakítása, változtatása, gyakorlati alkalmazása, az általános emberi normák, valamint az iskolai házirend szellemében
- pályára irányítás, pályaválasztás, a beiskolázás segítése.

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanulási zavar vagy a tanulási nehézség magatartászavarral és a szociális hátránnyal gyakran együtt jelentkezik, egymással szoros kölcsönhatásban van.

A tanulási nehézség vagy a tanulási zavar oka lehet születési, fejlődési rendellenesség illetve fogyatékoság vagy kisgyermekkorai betegség.

Ez megmutatkozik a következőkben:

- az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjén (hibás ejtés, szegényes szókinész, a szövegelemlekezet fejletlensége)
- olvasás-írás és a számolás zavara
- mozgáskoordináció zavara
- kialakulatlan testséma, tér- és irányérzékelési bizonytalanság
- ritmusérzék fejletlensége
- a vizuális elemző- és megfigyelőképesség gyengesége
- a tartós figyelem hiánya.

Az iskolai tanulási kudarcok hatására a gyermekben olyan pszichés tünetek alakulnak ki, (érzelmi labilitás, szorongás, önbizalom hiánya, hiperaktivitás stb.) amelyek kedvezőtlen magatartási megnyilvánulásokat eredményeznek. Ehhez társulnak olyan szociális kapcsolati

zavarok, mint például a nem megfelelő anya- gyermek kapcsolat, az ingerszegény környezet, az elhanyagolt családi háttér stb.

Alkalmazott pedagógiai módszereink, elveink a fejlesztő tevékenységben:

- tanár-diák kapcsolat, pozitív tanórai légkör
- tananyag mennyiségének minimumra csökkentése
- tananyag elsajátítási módjának, tempójának tanulók egyéniségéhez igazítása
- fejlesztő foglalkozások: meghatározott órarend szerint emelik ki a tanulókat tanórákról tanórán kívüli foglalkozásokról, s ott a változatos módszerekkel fejlesztik a tanulók személyiségét és tárgyi tudását
- nyelvi-kommunikációs készségek fejlesztése minden tanár feladata (szövegértelmezés, utasítás végrehajtása, stb...)
- új tantárgy belépésekor megismertetni a tanulóinkkal a munkaeszközöket, szakkifejezéseket; a szaknyelv gyakorlása, tanulása beépüljön a mindennapi munkába
- az elméleti anyag súlypontozásával, gyakorlásával juttatjuk el a tanulókat az ismeretek alkalmazásszintű elsajátítására. Ehhez nélkülözhetetlen a vázlatkészítés, és annak megtanulása.
- átlagosnál több idő gyakorlásra, ismétlésre
- olvasási nehézségek miatt a gyerekek nagy része auditív módon képes csak az ismeretek befogadására, ezért a szemléltető eszközök használata a vizuális képességek szempontjából fontos
- írási, olvasási és számolási nehézségekkel küzdő gyermekek tanításakor és teljesítményértékelésekor speciális pedagógiai módszerek alkalmazása
- játékok - amelyek egy része mozgásos tevékenység - beépítése az órai munkába (csökkentik a fáradtság érzését, fejlesztik a tanulók mozgáskoordinációját, térérzékelését)
- sikerélményhez juttatás, pozitív motiválás.

A gyerekek túlnyomó többségének továbbtanulási esélye, műveltségük várható szintje az általános iskolából kilépve attól függ, hogy a gyermek milyen fejlettségi szinten kezdi meg tanulmányait az első évfolyamon és a továbbiakban milyen képességekkel, készségekkel, jártasságokkal rendelkezik a tanuláshoz és egyéb ismeretszerzéshez. Ezt legoptimálisabban a kisiskolás korban lehet kialakítani (képességfejlesztés).

Kiemelt területek:

- anyanyelvi (dyslexia, dysgrafia)
- matematikai (dyscalculia).

2.13.4. Tehetségfejlesztés

A tehetség- és a képességek kibontakoztatása szempontjából elsődleges, hogy tanulóink versenyképes, használható, gyakorlatias tudásra tegyenek szert. Mindehhez szükséges az egyéniség, személyiség erőteljesebb fejlesztése. A magasabb szintű gondolkodási képességek erősítése, a természeti és gazdasági jelenségek értelmezése, a probléma megoldási technikák megismertetése, igazi műveltségélményhez juttatás. Tehetségen azt a velünk született, adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagosat túlhaladó teljesítményt tud létrehozni.

A tehetség jellemzői: átlagosnál magasabb intelligencia, magas fokú kreativitás, a következtetés képessége, önálló útkeresés, szorgalom és kitartás, előítéletektől való mentesség, bizonytalanság tolerálása, becsvágy, kockázatvállalás, divergens gondolkodás, folyamatos kommunikáció.

A tehetség kibontakoztatását serkenti:

- a megfelelő légkör megteremtése
- a motiváció, a pedagógus ösztönző attitűdje
- a bizalom
- a megfelelő szervezeti strukturáltság
- a játékosság.

A tehetség kibontakoztatását gátolja:

- a kreativitás lebecsülése
- a túlzott fegyelem
- a teljesítménykényszer.

Legfontosabb feladatunk idejében felfedezni a gyermekek speciális képességeit, s készségeiket az adott iskolatípus adta maximális szintig fejleszteni. Ehhez pedagógusaink rendelkezzenek megfelelő pedagógiai-pszichológiai ismeretekkel.

Forrásaink: óvodai vélemények, egyéb jelzések (zene, sport stb.), pedagógusok megfigyelései, szülők, környezet véleménye.

Módszerek: óvodai látogatás, iskolán kívüli elfoglaltságok megismerése, kötetlen beszélgetések (szülők, edzők stb.), pedagógus (osztályfőnök, szaktanár) céltudatos munkája, adatgyűjtés.

A tehetséget fel kell fedezni, alakítani, fejleszteni, ösztönözni kell. Ez a környezet, s ezen belül ez az iskola feladata.

Tudjuk, hogy idejekorán, a szükséges valószínűséggel bármely társadalmi rétegben született gyermekről megállapíthatjuk a vele született vagy tanult tehetséget. Az esélyegyenlőség csak abban az esetben valósulhat meg, ha a kedvezőtlen helyzetben élő, jó adottságokkal rendelkező gyermekek minél hamarabb hozzájuthatnak adottságaik, képességeik kifejlesztésének a lehetőségeihez. A speciálisan szervezett, céltudatos munkával, speciális gondozással és feltételekkel a kiemelkedő képességek fejleszthetők. A felismert tehetség neveléséhez világosan megfogalmazott célra, mindenre kiterjedő nevelési koncepcióra és következetes, szorgalmas munkára van szükség.

A tehetséggondozás szervezeti formái: tanítási órán differenciált feladatok biztosítása, projektek gyűjtő- és kutatómunkát végzése, emelt óraszámú tantárgyak tanítása, szakkörök, pályázatok, versenyekre felkészítés (iskolai, kerületi, budapesti, országos), vetélkedők, táborok, erdei iskolák.

2.13.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Fontos feladatunknak tekintjük a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók tevékenységének megkülönböztetett figyelemmel kísérését. Legfontosabb, hogy helyzetfelmérés után meghatározzuk a tevékenység célját, éves ütemtervét, valamint a lehetőségek számbavételével a hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformákat.

A tanulók tudásszintjének, készségeinek, etnokulturális háttérének és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével az alábbi területeket fejlesztjük:

- szocializációs, kommunikációs fejlesztés az alsóbb évfolyamokon,
- írás, olvasás szövegértés, számolási készségek kialakítása,
- tantárgyi fejlesztés a felsőbb évfolyamokon,
- szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztése, helyes kiejtés, helyesírás-készség fejlesztése, számtani műveletek helyes elvégzése, összefüggések felismertetése.

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban a következő tevékenységi formák szolgálják:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése

- fejlesztő-habilitációs foglalkozások
- 16 óráig való foglalkoztatás
- az egész napos iskola, tanulószoba, napközi
- a diákétkeztetés
- a felzárkóztató foglalkozások
- iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése
- a továbbtanulás irányítása, segítése
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátor tevékenysége
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivattal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek
- drog- és bűnmegelőzési, mentálhigiénés programok
- ösztöndíjak, pályázatok figyelése, azokon való részvétel.

3.6.5. Nemzeti, etnikai kisebbségi program

A fentebb már részletezett differenciált képességfejlesztés, szakkör, korrepetálás, könyvtár, tanulószoba, napközi mellett iskolánkban a sokszor halmozottan hátrányos helyzetű, szociokulturálisan veszélyeztetett roma etnikai kisebbség hátrányainak kompenzálására beszélgető köröket tartunk.

Cél: A roma társadalom felemelkedésének és beilleszkedésének elősegítése oly módon, hogy azonos tartalmú, azonos értékű és továbbfejleszthető tudást és esélyegyenlőséget kell biztosítani.

Iskolánkban fontosnak tartjuk az első osztályosok beilleszkedését az új környezetbe, a tanulmányok sikeres elkezdését és a gördülékeny átmenetet a 4. és az 5. évfolyam között. Kiemelkedően fontos cél, hogy a tanulók teljesítsék a tanulmányi kötelezettségeket, járjanak rendszeresen iskolába, sikeresen fejezzék be az általános iskolát. Fontos, hogy helyes pályaorientációval segítsük továbbtanulásukat.

A tanulmányi munka mellett nagyon fontos a kedvező iskolai légkör megteremtése, amely itt tartja az iskola falai között a cigány tanulókat. Ezt sok szeretettel, türelemmel igyekeznek elérni

kollégáink. A környezeti hátrányokból adódó nehézségek, ismeretek hiánya szükségessé teszi, hogy olyan életvezetési, egészségügyi, viselkedési ismeretekre tegyenek szert tanulóink, melyek segítik őket a mindennapokban. Fontos, hogy ezek a tanulók is jussanak olyan kulturális közösségi élményekhez, amelyek új értékeket jelentenek számukra.

Lényegesnek ítéljük, hogy a tanulókat olyan eredményekhez juttassuk, hogy megszabaduljanak a kudarcok okozta gátlásoktól, legalább részben behozzák hátrányaikat, és sikerélményeik legyenek.

Iskolánk a jogszabályokban meghatározott igény felmerülése esetén biztosítja a cigány tanulók számára a cigányság kulturális értékeinek megismerését, történelméről, irodalmáról, képzőművészetéről, hagyományairól szóló ismeretek oktatását. Mindez a pedagógia eszközeivel segíti a cigányság integrációját.

A cigány kisebbségi oktatás alapvető tartalmait a 32/1997 (XI.5.) MKM rendelet alapján határozzuk meg. A népismereti és kulturális tartalmak nem elkülönítetten, hanem az adott műveltségterület szerves részeként jelennek meg, feldolgozásuk magyar nyelv és irodalom, természetismeret, rajz, technika, ének-zene valamint közösségi nevelés on, valamint a beszélgető körökön történik.

A tanulók tudásszintjének, készségeinek, etnokulturális háttérének és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével az alábbi három területet fejlesztjük:

- szocializációs, kommunikációs fejlesztés az alsóbb évfolyamokon
- tantárgyi fejlesztés a felsőbb évfolyamokon
- egyéni tehetséggondozás a képzés egész időszakában.

3.6.6. Sajátos nevelési igényű tanulók nevelése-oktatása

Az iskola – alapító okiratának megfelelően – vállalja a szakértői vélemény alapján általános iskolában oktatható sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű, általános műveltséget megalapozó iskolai oktatását. A sajátos nevelési igényű tanulók oktatása-nevelése integráltan, a Józsefvárosi Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Általános Iskola utazó gyógypedagógusai által, a JEGYMIÁI pedagógiai programja és helyi tanterve szerint folyik. A sajátos nevelési igényű tanulók oktatásának-nevelésének személyi feltétele a JEGYMIÁI által biztosított, tárgyi feltételei a fejlesztő helyiség felszereltségével rendelkezésre állnak. A létesítmény adottságai miatt azokat a mozgásukban akadályozott tanulókat, akik az épület lépcsőházaiban nem tudnak biztonságosan közlekedni az intézmény nem tudja fogadni.

3.6.7 Tartós beteg gyermekek, tanulók nevelése-oktatása

A kórházi lét szakaszában:

- Kapcsolatfelvétel a családdal az igények, lehetőségek egyeztetése céljából.
- Az osztálytársak és a tantestület informálása.
- Az „Oktatási terv” elkészítése.
- A közösségben tartás megszervezése.

Az aktív kezelés ideje alatt, az adaptációs otthonlét és az aktív kezelések lezárását követő otthon tartózkodás időszakában:

- Egyéni munkarendnél órai online jelenlét és az Nkt. szerint heti 10 óra biztosítása.
- Oktatási terv felülvizsgálata.
- Kapcsolatfelvétel az ellátó szolgálatokkal.

Visszatérés az iskolába, utógondozás:

- A reintegráció és inklúzió előkészítése.
- A fokozatos visszatérés kidolgozása, a tantestület bevonása.

2.14. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELMI FELADATOK

Gyermek- és ifjúságvédelmi feladataink áttekintéséhez ismernünk kell a gyerekeket érő legfontosabb makro- és mikrokörnyezeti hatásokat, azokat az élményeket, ingereket, amelyek közül sajnos nem egy hátrányos, sőt olykor ártalmas számukra.

A tanulókat érő makrokörnyezeti hatások közül kiemelendők a tömegkommunikáció, az életmódot rohamosan átformáló reklámok hatása, a fogyasztói és anyagi szemlélet szélsőséges megnyilvánulásai, az erőszak jelenléte a szórakoztatóiparban és a tömegtájékoztatásban, a kulturális hagyományok feloldódása, jellegtelenné válása és uniformizálódása, valamint a gyerekek személyiségére határozottan károsan ható jelenségek, például anarchista vagy rasszista nézeteket hirdető, deviáns életmódot folytató együttesek divatjának következményei.

Tágabb értelemben az ifjúságvédelem kérdésköréhez tartozik a környezeti nevelés, az egyén és az emberi társadalom létkérdései iránti érzékenység és felelősségérzet kialakulása, ezeknek a személyiségre gyakorolt hatásai.

A tanulók mikrokörnyezetének három területe: a család, az iskola és a kortárs kapcsolatok.

A család problémái között előkelő helyet foglalnak el a házastársi konfliktusok és a válás. Összeütközések forrása lehet a családon belüli különböző értékrendek találkozása (generációs

problémák) különösen, ha mindezt kommunikációs nehézségek tetézik. A gyerek személyiségfejlődése szempontjából meghatározó a szülők nevelői attitűdje: a szélsőségek (túlzott engedékenység, féltés, indokolatlan szigor, kiszámíthatatlanság), illetve a gyermek – elfoglalt szülők esetében gyakran tapasztalt – elhanyagolása súlyosan káros hatású lehet. Ez utóbbi részben összefügg a társadalom bizonyos rétegeiben megfigyelhető szociális, egzisztenciális nehézségekkel. Az elszegényedés és a szegénység azonban önmagában is súlyos lelki konfliktusokat, néhány esetben pedig egészségügyi panaszokat is okozhat.

Gyermekvédelmi munkánk során a problémák korai felismerése a legfontosabb.

Iskolánk gyermekvédelmi felelősei minden tanév elején felméri a hátrányos és veszélyeztetett tanulókat. (Az esetleges változásokat az osztályfőnökök térképezik fel.) Évente kétszer a kereseti kimutatások és az önkormányzati kritériumok alapján megállapítják az étkeztetési támogatás mértékét, és elszámolást vezetnek ennek mértékéről.

A veszélyeztetettség mielőbbi felismerése érdekében figyeljük a gyermek személyiségében, iskolai munkájában, környezetében, életmódjában a veszélyeztetettségére utaló vonásokat. Kiemelten kezeljük az osztályközösség mindennapos munkájában az átlagostól eltérően viselkedő tanulókat. /dacos, agresszív, féktelen, illetve visszahúzódó, gátlásos, szorongó diák/ A környezeti ártalmakban szenvedő gyerekek számára igyekszünk kárpótlást nyújtani derűs, pozitív ingerekben gazdag körülmények biztosításával. Segítünk a gyermek szabadidejének tartalmas kitöltésében, a kialakult konfliktusok megoldásában, s a vele szemben fellépő helytelen előítéletek felszámolásában. A kiváltó okok megszüntetésének területén jelentkezik az osztályfőnök, illetve az iskola legtöbb megoldatlan problémája. Ezekben továbbra is a Gyámhatósághoz, Gyermekjóléti Szolgálathoz, Családsegítő Szolgálathoz fordulunk.

Elsődleges feladataink:

- a tanulók személyes gondjainak feltárása, pedagógiai eszközökkel történő segítése
- napközi otthon működtetése
- gyermekétkeztetés biztosítása, a szociális helyzettől függő támogatása
- a hátrányos helyzet enyhítésére, a nehéz családi és anyagi helyzet jelzése a fenti intézményekhez, az ilyen jellegű problémák nyomon követése
- a tanuló veszélyeztetett helyzetének javítása érdekében a családsegítő szolgálat és a gyámhivatal megkeresése
- különböző előadások, rendezvények szervezése
- a továbbképzési lehetőségek kihasználása.

Helyzetfelmérés

Segítő munkánk csak akkor lehet eredményes, ha tájékozódunk

- a gyerekek családban elfoglalt helyéről, életmódjáról, technika és tervezéséről
- a fiatalok káros szenvedélyeiről
- önértékelési gondokról, a kudarcról, az önmegvalósítási nehézségekről, példaképekről, célokról
- a tanulók tanulási, beilleszkedési stb. nehézségeiről stb.

Szervezési feladatok

A gyermekvédelemmel foglalkozó munkatársak (osztályfőnökök) legfontosabb szervezési feladatai:

- kapcsolattartás a szülőkkel, diákokkal, gyermekvédelmi fogadóóra keretében, ahol a szülők tájékoztatást, segítséget kaphatnak a felmerülő problémáik megoldásához
- kapcsolattartás az osztályfőnökökkel, a nevelőtestülettel
- kapcsolattartás az illetékes Gyámhivatallal, a családsegítő szolgálattal, Gyermekjóléti Szolgálattal
- egyéni és csoportos problémafeltáró beszélgetési lehetőségek szervezése tanulókkal, szülőkkel
- segítségnyújtás ahhoz, hogy a diákok egyéni problémáikhoz külső szakember segítségét igénybe vehessék
- előadások szervezése a fiatalokat érintő témakörökben
- szabadidős tevékenységek ajánlása
- rendhagyó közösségi nevelés tartásához szakemberek meghívása.

Prevenációs munka

Az iskola kiemelten kezeli a megelőzés pedagógiai feladatát, különösképpen:

- a pedagógusok, szülők és diákok számára szervezett előadások szervezését (helyes táplálkozás, dohányzás, drog, AIDS, alkohol)
- tájékoztató kiadványok eljuttatását azokhoz a családokhoz, akiknek feltételezhetően szükségük van segítségre
- felmérés végzését az osztályokban a káros szenvedélyekről
- személyes beszélgetést, tanácsadást, szakemberhez (orvos, pszichológus, családsegítő, gyámügy stb.) való irányítást.

Szociális jellegű feladatok

A gyermekvédelemmel foglalkozó munkatársak szociális jellegű feladatai elsősorban:

- kapcsolattartás az osztályfőnökökkel a problémával küzdő, hátrányos helyzetű tanulók segítése érdekében
- javaslatétel rendkívüli segélyekre
- krízishelyzetben lévő tanulók gondjainak jelzése, megoldási lehetőség keresése pedagógiai eszközökkel
- a szülő és a tanuló gyermekvédelmi, rendőri, gyámügyi problémáiban való segítségnyújtás.

1-es típusú diabéteszes iskolások támogatására

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 2021. szeptember 1-jétől hatályos módosítása értelmében az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermekek és tanulók esetében az óvoda, valamint az iskola 1–8. évfolyamán az érintett intézmény gondoskodik a napközbeni alapvető speciális ellátásról: a vércukorszint szükség szerinti méréséről, valamint – szükség esetén, orvosi előírás alapján – a szülővel, törvényes képviselővel történt egyeztetést követően, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadásáról.

Ezen feladatok ellátását a jogszabályban meghatározott intézményi kör az iskolaorvos és védőnő, vagy a megfelelő szakmai továbbképzést elvégző, *pedagógus vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy* révén biztosíthatja.

2.15. PÁLYAORIENTÁCIÓS TEVÉKENYSÉG

Iskolánkban pályaválasztási felelős tevékenykedik, aki összehangolja munkáját az osztályfőnökökkel. A tevékenység nem csak a végzős diákjainkra, hanem már az 5-7. évfolyamokra is kiterjed.

Cél: együttműködést kialakítani a tanulókkal és a szülőkkel, hogy minden nyolcadikos gyermekünk a lehetőségeit megismerve, a képességeinek birtokában a szülővel együtt tudjon felelősséggel dönteni a továbbtanulásról, mely befolyásolja jövőjét. Jusson el minden családhoz a továbbtanulást segítő szakirodalom, tudjanak a döntést segítő rendezvényekről, börzékéről, nyílt napokról, stb.

Kiemelt feladatnak tekintjük a hátrányos helyzetű tanulók középiskolai beiskolázását is, hisz a felemelkedéshez vezető egyetlen út a minél több középfokú (távlatilag felsősokú) végzettséget

szervő állampolgár felnevelése. A középfolú oktatásba való belépés elősegítése érdekében a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő pályaválasztási orientációra és a felvételi vizsgára való felkészítésre van szükség.

2.16. TANULÓK INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI, GYAKORLÁSÁNAK RENDJE

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek képviselőtere, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzatot segítő nevelő érvényesítheti. A diákönkormányzatot megillető javaslattelevi, véleményezési és egyetértési jog gyakorlása előtt azonban ki kell kérnie az iskolai diákönkormányzat vezetőségének véleményét. Az iskolai diákönkormányzat a magasabb jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik.

Az iskolai diákönkormányzat szervezetét és tevékenységét saját szervezeti és működési szabályzata szerint alakítja.

Az iskolai diákönkormányzat munkáját segítő felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személyt a diákönkormányzat vezetőségének javaslata alapján – a nevelőtestület egyetértésével – az igazgató bízza meg.

Az iskolai diákközgyűlést évente legalább két alkalommal össze kell hívni. A diákközgyűlésen a diákönkormányzatot segítő nevelő, valamint a diákönkormányzat gyermekvezetője beszámol az előző diákközgyűlés óta eltelt időszak munkájáról, valamint az iskola igazgatója tájékoztatást ad az iskolai élet egészéről, az iskolai munkatervről, a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről, az iskolai házirendben meghatározottak végrehajtásának tapasztalatairól. A diákközgyűlés összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi. A diákközgyűlés összehívásáért az igazgató felelős. A diákközgyűlés egy tanév időtartamra a tanulók javaslatai alapján három fő diákképviselőt választ.

2.17. SZÜLŐ, TANULÓ, PEDAGÓGUS ÉS INTÉZMÉNY KÖZTI KAPCSOLATTARTÁS FORMÁI

A szülő – tanuló - pedagógus együttműködésének formáit elsősorban a közös pedagógiai feladatokra építjük. A nevelési programnak elsősorban azokat a kérdéseket kell rendeznie, hogy milyen módon működhet közre, segítheti a szülő az iskolában folyó nevelőmunkát, illetve az iskola milyen módon és formában nyújthat segítséget a szülőnek gyermeke helyes neveléséhez.

Ezt a munkát legcélszerűbb már óvodában elkezdni.

A szülői közösség

Célunk, a szülők és a pedagógusok kölcsönös bizalomra épülő kapcsolatának, együttműködésének kiépítése. A nevelő-oktató munka eredményessége elképzelhetetlen a szülők, a pedagógus és az egyéb szakemberek (pl. logopédus, pszichológus) közötti őszinte, a közös cél érdekében egymást segítő kapcsolat kialakítása nélkül. A szülő és az iskola jó kapcsolata az oktató-nevelő munka magas színvonalának, kellemes légkörének biztosítója.

Ennek fórumai:

- *szülői értekezlet*: évente 2 szülői értekezletet tartunk
- *fogadóórák*: évente legalább 2 alkalommal, novemberben és áprilisban vagy májusban az iskola valamennyi pedagógusa fogadóórát tart
- *egyéni fogadóórák*: kétheti beosztás szerint, előzetes időpontkéréssel
- *vezetői fogadóórák*: reggel 7.30-tól délután 17.00-ig az iskolavezetés valamelyik tagja (igazgató és igazgatóhelyettesek) bent tartózkodik az iskolában
- *nyílt napok*: éves munkaterv határozza meg időpontjait.
- *kötetlen beszélgetés, családi nap*: oldottabb légkörben lehet véleményt cserélni
- *szülői szervezet*: a szülők az osztályokban megválasztott SZMK tagok közül delegálnak egy-egy tagot a szülői szervezetbe; az intézmény működését, munkáját érintő kérdésekben véleményezési, javaslattevő joggal rendelkeznek

2.18. TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK RENDJE

Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:

- osztályozó vizsga
- pótló vizsga
- javítóvizsga.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget

- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott, letétele minden év augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban lehetséges.

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel

- osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább egy hónappal
- javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.

Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit az iskola helyi tantervében (a kerettantervben) szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg.

Osztályozóvizsgák értékelése:

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1). A tantárgyi dicséretet az elektronikus naplóban 5d érdemjeggyel jelezzük. Ennek adminisztrálása tanév végén a bizonyítványban a megjegyzés rovatban történik a hivatalos mondatbank alapján.

Magyar nyelven nem tudó, ezért a tanulásban akadályozott tanulónak *Nem osztályozható* értékelés adható. Ennek jelzése az elektronikus naplóban *NO*, a tanév végi bizonyítványban a megjegyzés rovatban jelezhető (*X tantárgyból nem osztályozható*).

ALSÓ TAGOZAT		
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	
Etika/Hit- és erkölcstan		SZÓBELI
Környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI
Ének-zene		SZÓBELI
Vizuális kultúra		GYAKORLATI
Technika és tervezés és gyakorlat		GYAKORLATI
Küzdelem- és játék		SZÓBELI
Önismeret és drámajáték		SZÓBELI
Sportágválasztó		SZÓBELI
Néptánc		GYAKORLATI
Testnevelés és sport		GYAKORLATI

FELSŐ TAGOZAT		
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI
Idegen nyelvek	ÍRÁSBELI	SZÓBELI
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI
Etika/Hit- és erkölcstan		SZÓBELI
Történelem		SZÓBELI
Természetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI
Biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI
Ének-zene	SZÓBELI	GYAKORLATI
Hon- és népismeret	SZÓBELI	
Vizuális kultúra	GYAKORLATI	
Informatika	GYAKORLATI	
Technika, technika és tervezés és gyakorlat	GYAKORLATI	
Testnevelés és sport	GYAKORLATI	

Önismeret és drámajáték	SZÓBELI
Dráma és színház	SZÓBELI
Tanulásmódszertan	SZÓBELI
Sporterkölcstan/Sportegészségtan	SZÓBELI
Olimpiaismeret	SZÓBELI
Állampolgári ismeretek	SZÓBELI

2.19. ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK ÉS ÁTVÉTELÉNEK ELVEI

Iskolánk a sportiskolai képzése a 20/20121 (VIII.31.) EMMI rendelet 177§ (3) nem lát el körzetes kötelezettséget. A köznevelési típusú sportiskolára vonatkozó kerettantervi szabályozás alapján végzett oktatásba az a tanuló vehető fel, aki megfelel a sportegészségügyi alkalmassági és fizikai képességfelmérési vizsgálatkövetelményeinek és – a sportágválasztás után – a sportági szakszövetségajánlásával rendelkezik.

Az emelt szintű ének-zenei képzésbe az a tanuló vehető fel, aki megfelel az Nkt. 50§ (5) alapján szervezett alkalmassági vizsga követelményeinek. Az alkalmassági vizsgakövetelményeknek megfelelő gyermekek közül előnyben kell részesíteni az iskola beiskolázási körzetében lakóhellyel vagy annak hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermeket.

A mindennapos testnevelési osztályba iskolánk a kötelező beiskolázási körzetéből – melyet az iskola fenntartója határoz meg – minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz, a jogszabályban előírt felvehető létszámig.

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót
- a szülő személyi igazolványát
- a gyermek lakcímet igazoló hatósági igazolványt
- az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító óvodai igazolást
- a gyermek egészségügyi könyvét a gyermekorvos felvételi javaslatával
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.

A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló nevére kiállított személyi azonosítót
- a szülő személyi igazolványát

- a gyermek lakcímet igazoló hatósági igazolványt
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.

Az iskolába beadott felvételi kérelmeket a jogszabályokban meghatározott sorrendben kell teljesíteni.

Amennyiben iskolánk – a rendeletben megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, akkor az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján kell dönteni.

A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulónak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló bármely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

3. HELYITANTERV

3.1. VÁLASZTOTT KERETTANTERV, AZ ISKOLÁBAN TANÍTOTT KÖTELEZŐ ÉS NEM KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK ÉS ÓRASZÁMAIK

Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi tantervre épül:

- 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet 1. melléklete: Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyama számára
https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_1_4_evf
- 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet 2. melléklete: Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyama számára
https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_5_8
- 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet 7. melléklete: Kerettanterv a köznevelési típusú sportiskola neveléséhez-oktatásához
https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/sportiskolai_neveles_kerettantervek

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak a kilencven százalékát fedik le, a fennmaradó tíz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használják fel.

Iskolánkban a tanulók az idegen nyelvi órákon az **angol** nyelvet tanulhatják.

Az Nkt 27.§ alapján az iskola a tanuló heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkerete különbözetét egyéb foglalkozás megtartásához és osztálybontáshoz veheti igénybe. Az általános iskola, a középfokú iskola köteles megszervezni a tanuló heti kötelező óraszámát és az osztályok engedélyezett heti időkeret különbözetét terhére a tehetség kibontakoztatására, a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására, a beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenességgel diagnosztizált tanulók számára, továbbá az

első-negyedik évfolyamra járó tanulók eredményes felkészítésére szolgáló, differenciált fejlesztést biztosító egy-három fős foglalkozásokat. Tehetséggondozásra és felzárkóztatásra osztályonként legalább további heti egy-egy óra biztosított az osztályok időkerete felett.

A jogszabályokban meghatározott órakereteken, napközis foglalkozásokon, tanulószobán, fejlesztő foglalkozásokon valamint az osztályonként heti 1 óra tehetséggondozáson túl, valamint a jelen pedagógiai programban szabályozott csoportbontásokon felül – a tanévi tantárgyfelosztás elkészítésekor – az iskola órakerete az alábbi foglalkozásokra biztosít lehetőséget:

- alsó tagozatos egyéni fejlesztő órák
- felső tagozatos egyéni fejlesztő órák
- alsós sportkörök – sportosztályokban heti 2 óra
- felsős edzések – sportáganként átlagosan heti 2 óra
- énekkar – a tantárgyi helyi tanterven felül heti 2 óra
- szakkörök – a fennmaradó órakeret terhére.

4.2. ÓRATERV

2020. szeptemberétől felmenő rendszerben bevezetett NAT alapóraszámok

<i>Tantárgy</i>	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar irodalom	4	4	3	3	2	2	2	2
Magyar nyelv	3	3	2	2	2	2	1	1
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon-és népismeret						1		
Étika/ hit-és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2		
Biológia							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Fizika							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Idegen nyelv				2	3	3	3	3
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Dráma és színház							1	
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	

Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés					1	1	1	1
Összesen:	22	22	22	23	27	27	29	28
Maximális órakeret:	24	24	24	25	28	28	30	30
Emelt szintű okt. maximális órakeret	24	24	24	25	30	30	32	32

„t” általános tantervű osztály

KERETTANTERV AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA 1–4., 5-8. ÉVFOLYAMÁRA

<i>Tantárgy</i>	1	2	3	4	5	6	7	8
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	7	5	5	4	4
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	4
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon-és népismeret						1		
Etika/ hit-és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2		
Biológia							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Fizika							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Idegen nyelv				2	3	3	3	3
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Dráma és színház							1	
Vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés	*5	*5	*5	*5	5	5	5	5
Közösségi nevelés					1	1	1	1
Összesen:	23	23	24	25	28	28	30	30
Maximális órakeret:	24	24	24	25	28	28	30	30

*heti 1 néptáncóra a testnevelés terhére

A KÖZNEVELÉSI TÍPUSÚ SPORTISKOLAI KERETTANTERV

„s” sportosztály

<i>Tantárgy</i>	1	2	3	4	5	6	7	8
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6	5	5	4	4
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon-és népismeret						1		

Etika/ hit-és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2		
Biológia							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Fizika							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Idegen nyelv	1	1	1	2	3	3	3	3
Ének-zene	*2	*2	**1,5	*2	1	1	1	1
Dráma és színház								1
Vizuális kultúra	1,5	1,5	1,5	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Önismeret/Drámajáték	0,5	0,5	0,5	0,5			0,5	
Sportágválasztás	0,5	0,5	0,5	0,5				
Olimpiaismeret					0,5	0,5		
Tanulásmódszertan					1			
Sportegészségtan, sportetika							0,5	0,5
Közösségi nevelés					1	1	1	1
Összesen:	23,5	23,5	24	25	28,5	28,5	30	30,5
Maximális órakeret:	24	24	24	25	30	30	32	32

*egy óra néptánc

**0,5 óra néptánc

EMELT SZINTŰ ÉNEK-ZENEI TANTERVŰ OSZTÁLY

„z” osztály óraterve

Tantárgy	1	2	3	4	5	6	7	8
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	5	4	3	4
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon-és népismeret						1		
Etika/ hit-és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2		
Biológia							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Fizika							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Idegen nyelv				2	3	3	3	3
Ének-zene	**4	**4	**4	4	4	4	4	4
Dráma és színház							1	
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1

Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés	*5	*5	*5	*5	5	5	5	5
Közösségi nevelés					1	1	1	1
Összesen:	24	24	24	25	30	30	32	32
Maximális órakeret:	24	24	24	25	28	28	30	30
Emelt szintű okt. maximális órakeret	24	24	24	25	30	30	32	32

*heti 1 néptáncóra a testnevelés órák terhére

**heti 1 órában világzene angol nyelven

Tanulószobán és napköziben heti egy alkalommal logikai játékok bevezetése (szabadidős órakeret)

Idegennyelv-oktatás:

- a tanuló a tanult első idegen nyelvből a 6. évfolyam végére érje el a KER szerinti A1, a 8. évfolyam végére pedig az A2 nyelvi szintet.
- Az első idegen nyelv megválasztásakor biztosítani kell, hogy azt a tanulók a felsőbb évfolyamokon is folyamatosan tanulhassák.

4.3. TANKÖNYVEK ÉS MÁS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

A tankönyvkiválasztás elvei:

- tartalmilag: kompatibilis legyen a NAT tananyagtartalmával, illeszkedjen az iskola helyi tantervéhez; korszerű, tudományosan megalapozott ismereteket tartalmazzon; szemléltetése feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak; tükrözze az iskola sajátosságait
- formailag: nyelvezete és kialakítása feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak; könnyen használható szerkezete és jelrendszere legyen; ábrái és képei segítsék az ismeretek elsajátítását
- egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak
- további szempontok: tartós tankönyv legyen; ár/érték aránya érvényesüljön; digitálisan hozzáférhető legyen.

A tankönyvválasztás a szakmai munkaközösség felügyelete mellett, a szaktanár joga és kötelessége.

Taneszköz- és tankönyvellátás szabályai

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van pl. testnevelés, vizuális kultúra, technika és tervezés órákon.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges tanulói taneszközök kiválasztását a szakmai munkaközösségek felügyelik.

A tanulói taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév zárásakor írásban) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára.

A kötelező eszközjegyzéket a 20/2013-as EMMI rendelet tartalmazza. (161.§)

A kötelező eszköz és felszerelési jegyzéken felül igyekszünk gyarapítani iskolánk eszköztárát, melyekkel a különböző kompetenciaterületek fejlesztését segíthetjük, s a szükséges forrásokat alapítványi és pályázati támogatásokból fedezzük.

A tankönyvek térítésmentesen állnak tanulóink rendelkezésére.

4.4. A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

4.4.1. A tanulmányi munka ellenőrzés és értékelése

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését. Az egységes iskolai követelményrendszer minden pedagógus köteles betartani.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat, emellett azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

A beszámoltatás, értékelés formái

Az értékelés rendszeressége fontos alapelv számunkra, ezért arra törekszünk, hogy minden tanulónak minden tantárgyból legalább egy érdemjegye legyen havonta, de minimum félévente

három. Digitális tanrend ideje alatt havonta legalább egy érdemjegyet kell adni minden tantárgyból. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is. A nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik.

Szóbeli beszámoltatás formái: beszélgetés, felelet, kiselőadás, projekt bemutatása,...

Az írásbeli számonkérés formái: témazáró dolgozat, tudásszintmérő dolgozat, feladatlap, teszt, tanulói projekt, írásbeli feleltetés,...

Gyakorlati beszámoltatás: sportteljesítmény, munkadarab, gyűjtőmunka, kiselőadás, projektmunka ...

A pedagógus maga tervezi az ellenőrzés és értékelést, ügyelve a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára, szem előtt tartva a tanulók egyenletes terhelését.

Mivel a tudásszintmérő feladatlap és az írásbeli felelet a napi felkészültséget ellenőrzi, nem szabályozzuk korlátozással. Napi két témazáró dolgozatot lehet írattni, ezért előre kell jelezni az e-naplóban, s a tanulókkal egy héttel korábban közölni kell. A témazáró dolgozat érdemjegyét a félévi és év végi érdemjegyek kialakításakor kétszeres súllyal kell beszámítani, a házi feladatok ugyanakkor 50 %-os értékűek. Dolgozatok kijavításának időkorlátja 10 munkanap, az ezt követő tanórán ki kell adni a tanulóknak. A határidőn túl kiadott dolgozatok érdemjegyét csak kérésre lehet beírni. 1-4. évfolyamon, ahol a tantárgyakat egy tanító tanítja megoldható, hogy a fentiekén kívül, a tanulók élettani sajátosságait figyelembe véve a témazáró dolgozatok ne kerüljenek a tanítási nap 4-5. órájára.

Az értékelési funkciók

- *Diagnosztikus:* Egy folyamat elején feltárja, hogy a diákok milyen előzetes ismeretek, képességek birtokában vannak, amelyek a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez szükségesek. Eredményként lehet meghatározni a differenciálás mértékét, pótolni az előzetes ismeretek, képességek hiányát.
- *Formatív, fejlesztő:* tanév közben a tanulási folyamatban való előrehaladásról ad információt, lehetővé teszi a fejlődés mértékéhez szükséges egyéni korrekciót. Lehet szóbeli, írásbeli vagy gyakorlati.
- *Szummatív:* egy-egy témakör, tanítási-tanulási periódus végén regisztrálja az eredményeket pl.: témakör lezárása, tanév végén alapkészségek mérése,...

Az értékelés módja

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése félévente

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- első évfolyamon, valamint a második évfolyam első félévében **minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést** alkalmazunk
- második évfolyamon a második félévben, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük;
kivétel: **a küzdelem- és játék, önismeret és drámajáték, dráma és színház, olimpiaismeret, a sportágválasztó, etika/hit- és erkölcsstan, tanulásmódszertan, sporterkölcsstan/sportegészségtan esetében a megfelelt / nem felelt meg kifejezést, hon-és népismeret, állampolgári ismeret, illetve negyedik évfolyam félévében az idegen nyelv tantárgyak esetében a kiválóan megfelelt - jól megfelelt - megfelelt - fejlesztésre szorul** kifejezéseket alkalmazzuk.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1). A tantárgyi dicséretet az elektronikus naplóban 5d érdemjeggyel jelezzük. Ennek adminisztrálása tanév végén a bizonyítványban a megjegyzés rovatban történik, a hivatalos mondatbank alapján.

Magyar nyelven nem tudó, ezért a tanulásban akadályozott tanulóknak *Nem osztályozható* értékelés adható. Ennek jelzése az elektronikus naplóban *NO*, a tanév végi bizonyítványban a megjegyzés rovatban jelezhető (*X tantárgyból nem osztályozható*).

A félévi és év végi érdemjegyek esetében az átlagszámítás a következőképpen történik: 6 tizedtől kötelező felfelé kerekíteni, amitől pedagógiai céllal felfelé el lehet térni a tanuló éves munkája alapján.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az elektronikus ellenőrzőn keresztül. Az osztályozás nem lehet fegyelmezés, büntetés eszköze.

Témazáró jegy esetében az elért teljesítmény érdemjegyekre történő átváltása a következő arányok alapján történik:

<i>Teljesítmény</i>	<i>Érdemjegy</i>	<i>Követelmény</i>
91-100 %	jeles (5)	A tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátította, tudását alkalmazni is képes
76-90 %	jó (4)	A tanuló kevés hibával elsajátította a helyi tanterv

		követelményeit. Kisebb bizonytalanságokkal tudja alkalmazni ismereteit.
51-75 %	közepes (3)	A tanuló a helyi tanterv követelményeit pontatlanul, esetenként felszínesen és több hibával teljesíti. Csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni tudását.
34-50 %	elégséges (2)	A tanuló a helyi tantervnek csak minimális, a továbbhaladáshoz szükséges ismereteit sajátította el. Nevelői segítséggel képes önálló feladatvégzésre.
0-33 %	elégtelen (1)	Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeinek minimum szintjét sem sajátította el, nem rendelkezik a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges ismeretekkel. Nevelői segítséggel sem képes önálló feladatvégzésre.

4.4.2. Magatartás és szorgalom minősítése iskolánkban

A tanulók magatartását és szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén érdemjeggyel értékeli. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület állapítja meg.

Magatartás

Példás (5)

- példamutatóan elvégzi iskolai kötelességeit
- fegyelmezetten viselkedik tanórán és azon kívül is.

Jó (4)

- jól elvégzi iskolai kötelességeit
- fegyelmezetten viselkedik tanórán és azon kívül is.

Változó (3)

- kötelességeit időnként megszegi
- osztályfőnöki intője vagy annál súlyosabb fegyelmi büntetése van.

Rossz (2)

- kötelességeit rendszeresen nem teljesíti
- igazgatói figyelmeztetése vagy annál súlyosabb fegyelmi büntetése van
- fegyelmezetlenségével rossz példát mutat társainak.

Szorgalom

A tanuló képességeinek és teljesítményének viszonyát fejezi ki.

Példás (5)

- a tanítási órákra való felkészülése képességeihez mértén kifogástalan, tanórákon aktív.

Jó (4)

- iskolai munkáját teljesíti, vállalt feladatait jól elvégzi.

Változó (3)

- iskolai munkájában csak időnként tanúsít törekvést, kötelességeit csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti
- gyakran hiányos a felszerelése.

Hanyag (2)

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében
- kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan vagy valamely tantárgyból bukásra áll
- felszerelését rendszeresen nem hozza el
- félévkor és év végén legalább egy tantárgyból megbukott

4.4.3. Iskolai mérési rendszerünk

A kompetenciaméréssel párhuzamosan, minden tanév májusában megszervezzük a 6. és 8. évfolyamon az idegen nyelvi szóbeli mérést.

Szóbeli mérés lebonyolítása a következőképpen zajlik:

A tanulók a nyelvtanárok iránymutatásai alapján felkészülnek az egyes témakörökből, amelyek szorosan kapcsolódnak az addig tanult tananyaghoz. A témakörök mellett, az ezekhez szorosan kapcsolódó párbeszédkekből is fel kell készülniük. A beszámoló napján a tanulók párban választanak egy párbeszédet és egyéneként egy témakört, amelyről rövid felkészülési idő után az adott idegen nyelven számot adnak és/vagy a pedagógus által feltett kérdésekre válaszolnak. A cél az, hogy a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciáit fejlesszük és olyan helyzetet teremtsünk, ahol a tanuló megismerkedhet a későbbi vizsgaszituációkkal és gyakorolhatja azokat.

A feleleteket érdemjeggyel értékeljük.

Témakörök 6. évfolyamon:

- Családom és én
- Szabadidő és hobbi
- Egy napom
- A hely, ahol lakom
- Iskola

Témakörök 8. évfolyamon:

- Családom és én
- Egy napom
- Szabadidő és hobbi
- A hely, ahol lakom
- Iskola
- Időjárás és ruházkodás
- Sport
- Közlekedés
- Házimunka és otthoni feladatok
- Jövőm

4.6. AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI

Tanulóink számára tanórákon írásbeli és szóbeli feladatokat határozunk meg segítve a tananyag elsajátítását. A szóbeli felkészülés céljából meghatározott feladatokat a következő tanítási órákon szóbeli vagy írásbeli számonkéréssel ellenőrizzük. A szóbeli feladatok mellett a legtöbb tantárgyból rendszeresen írásbeli házi feladatokat adunk fel, amit a következő tanítási órára kell kötelezően elkészíteni.

A házi feladat feladásakor a következő elveket kell követni:

- szolgálja a tanórán elsajátított ismeretek gyakorlását és a mérésekre való felkészítést
- mennyisége igazodjon az átlagos képességű tanulókhöz
- fejlessze az önálló tanulás képességét.

A házi feladat mennyiségének meghatározásakor figyelembe kell venni:

- 1-4. évfolyamon a feladott (szóbeli és írásbeli) feladatokat egy átlagos képességű tanuló
  - 1. évfolyamon 30 perc alatt
  - 2. osztályban 45 perc alatt
  - 3–4. osztályban 60 perc alatt tudja megoldani
- 5-8. évfolyamon a különböző tantárgyakból feladott feladatok megoldására és a felkészülésre szükséges idő ne haladja meg a 90-120 percet.

Az önálló kutatómunkát igénylő, önként vállalt többlet (szorgalmi) feladatokra fordítandó idő nem számít bele a fenti időkeretekbe.

4.7. JUTALMAZÁS FORMÁI ÉS ALKALMAZÁSÁNAK ELVEI

Azt a tanulót, aki tanulmányi munkáját képességeihez mértén kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat, vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít, hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola dicséretben részesíti, illetve jutalmazza.

Az iskola ezen túlmenően jutalmazza azt a tanulót, aki kiemelkedő tanulmányi versenyeredményt ér el, kimagasló művészeti vagy sporttevékenységet folytat, vagy a közösségi életben tartósan jó szervező és irányító tevékenységet végez.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, a példamutatóan egységes helytállást tanúsító tanuló közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A jutalmazás formái

Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretetek adhatók:

- szaktanári
- osztályfőnöki
- igazgatóhelyettesi
- igazgatói
- nevelőtestületi

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók tantárgyi, szorgalmi és magatartási dicséretét a félévi értesítőbe vagy az év végi bizonyítványba kell bejegyeztetni. Ezek a tanulók a tanév végén könyvvel és oklevéllel jutalmazhatók. A jutalom odaítéléséről – a pedagógusok és az osztályközösség véleményének meghallgatásával – az osztályfőnök dönt.

Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi és kulturális versenyek győztese, az iskoláért végzett társadalmi munka részese), jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt veheti át.

Az egyaránt kiemelkedő tanulmányi, szorgalmi, magatartási és közösségi munkát végzett tanulókat a nevelőtestület az osztályozó értekezleten szavazás útján az „Évfolyam tanulója” címmel jutalmazhatja. Az évfolyam tanulója jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt veheti át.

A nyolc éven keresztül egyaránt kiemelkedő tanulmányi, szorgalmi, magatartási és közösségi munkát végzett nyolcadikos tanulót a nevelőtestület az osztályozó értekezleten szavazás útján

a „*Vajda-díj*” kitüntetéssel jutalmazhatja. A Vajda-díj kitüntetettje jutalmát a ballagási ünnepségen az iskola közössége előtt veheti át.

Csoportos jutalmazási formák:

- jutalomkirándulás,
- kulturális hozzájárulás (színház, mozi vagy kiállítás látogatásához).

4.8. FEGYELMEZŐ INTÉZKEDÉSEK FORMÁI ÉS ALKALMAZÁSÁNAK ELVEI

A tanulók felelősséggel tartoznak az iskolai Házirend betartásáért. A Házirend rendelkezéseit a tanév ideje alatt a tanuló köteles betartani, aki ezt nem teszi felelősségre vonható.

Fegyelmi vétség elkövetése esetén a diák első esetben a vétség súlyosságának megfelelő büntetésben részesül. A büntetés fokozatát az osztályfőnök, szükség esetén a nevelőtestület illetve az iskola igazgatója, valamint az iskolavezetés határozza meg.

A fegyelmi intézkedés nem megtorló jellegű, hanem a súlyosabb fegyelemsértések megelőzésére szolgáló nevelési eszköz.

Fegyelmi intézkedés formái szóban és írásban:

- szaktanári figyelmeztetés
- napközi vezetői figyelmeztetés
- szaktanári intés
- szaktanári megrovás
- osztályfőnöki figyelmeztetés
- osztályfőnöki intés
- osztályfőnöki megrovás
- igazgatóhelyettesi figyelmeztetés
- igazgatóhelyettesi intés
- igazgatóhelyettesi megrovás
- igazgatói figyelmeztetés
- igazgatói intés
- igazgatói megrovás
- nevelőtestületi megrovás.

A fegyelmi büntetés az elektronikus ellenőrzőbe és az e-naplóba is bekerül. Ha a tanuló a kötelességeit vétkenesen és súlyosan megszegi, ellene a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi

CXC. törvény rendelkezései alapján fegyelmi eljárás indítható. A tanuló a fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

A fegyelmi eljárás során kiszabott büntetés lehet:

- megrovás
- szigorú megrovás
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába
- eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától
- kizárás az iskolából.

Tanköteles tanulóval szemben a (4) bekezdés *e*)-*f*) pontjában és az (7) bekezdés *e*) pontjában meghatározott fegyelmi büntetés csak rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétés esetén alkalmazható.

4.9. CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI

Iskolánkban a kötelező tanórai foglalkozásokon nincs lehetőség a tantárgyak illetőleg a pedagógusok megválasztására. Iskolánkban a kötelező tanórai foglalkozások közül az alábbiakat oktatjuk csoportbontásban:

- idegen nyelv (évfolyamon belüli bontás, haladási szintenként és nyelvenként)
- technika és tervezés felső tagozaton (osztályon belüli bontás) digitális kultúra (osztályon belüli bontás)
- hit- és erkölcstan (évfolyamon belüli bontás, felekezetenként)
- magyar – és matematika órán az összevont osztályokban

Az egyéb tanórai foglalkozásokat osztálykeretben szervezzük, a tanórán kívüli foglalkozások csoportbeosztása a tanév eleji jelentkezések alapján alakul ki.

Amennyiben az évfolyamonkénti 3 angol csoport tanulói a szintjüknek megfelelő tudást nem nyújtják, a pedagógusok áthelyezhetik a tanulókat tudásuknak megfelelő szintű csoportba. A szülőnek minden tanév májusában, leendő első osztályosoknak a beiratkozáskor joga van írásos nyilatkozat formájában megválasztani, hogy a hit- és erkölcstanoktatás keretein belül felekezeti hitoktatást vagy etikaoktatást választ-e gyermekének. A tanórán kívüli foglalkozásokra való jelentkezés önkéntes, azonban a tanév elején történt jelentkezés egész éves részvételi kötelezettséggel jár. Az emelt szintű ének-zenei képzésre járók számára az énekkar, a sportiskolai képzésben részt vevők számára a sportkör kötelező foglalkozásnak számít.

4.10. GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

A program alapvető célja, hogy biztosítsa az intézményen belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését:

- a beiratkozásnál, felvételinél
- tanításban, ismeretközvetítésben
- a gyerekek egyéni fejlesztésében
- az értékelés gyakorlatában
- tanulói előmenetelben
- a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében
- a továbbtanulásban, pályaaorientációban
- a humán erőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében
- a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

Az intézmény kiemelt feladatai:

- a HHH tanulók tanulócsoportokon belüli arányainak kiegyenlítése felmenő rendszerben, a tanulói életutak sérelme nélkül, a sportiskolai képzés jogszabályi feltételeinek figyelembe vételével
- a HHH tanulók hatékony továbbtanulási felkészítése, pályaaorientációja
- a HHH tanulók középiskolai életútjának nyomon követése
- a HH, HHH és SNI tanulók pontos és naprakész nyilvántartása a fenntartóval együttműködve
- kompetenciamérések eredményeinek elemzése, szükség esetén tantervi és módszertani korrekciók elvégzése
- az intézmény továbbképzési tervében a hátránykompenzáló, integratív pedagógiai képzések prioritása.

Azonnali beavatkozást igényel:

- minden olyan helyzet, ami a hatályos törvényeknek nem megfelelő

- minden, az adatok vizsgálatát követően beazonosított szegregált nevelési és oktatásszervezési gyakorlat, mivel az alapvetően sérti az esélyegyenlőség elvét és korlátozza a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási sikerességét
- ha igazolódik, hogy az intézmény nyújtotta bármely oktatási szolgáltatáshoz (pl. emelt szintű oktatás, tanórán kívüli foglalkozások, egyéb programok), vagy az intézményben biztosított oktatási feltételekhez (pl. szaktanterem, informatikai eszközök, tanítást, vagy egyéni tanulást segítő egyéb eszközök, hiányos szakos ellátottság esetén szaktanár által tartott tanórák) nem biztosított egyenlő hozzáférés a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók részére
- ha az intézményben a sajátos nevelési igényű (SNI) és a pszichés fejlődési zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar) tanulók együttes aránya jelentősen meghaladja az országos átlagot (vagyis több 7 %-nál).

Ezekben az esetekben az intézkedéseket, fejlesztési lépéseket úgy kell megtervezni, hogy rövid távon (azaz 1 éven belül) mérhető javulást eredményezzenek a helyzetelemzésben rögzített értékekhez képest.

4.11. MINDENNAPOS TESTNEVELÉS A NEM SPORTISKOLAI OSZTÁLYOKBAN, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.

Ennek alapján

- az iskola minden nem sportiskolai osztályában, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet
- a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel
- iskolai sportkörben való sportolással
- kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással.

Mivel az 1-4. évfolyamos gyermekek szinte teljes létszámmal napközisek is, a minden napos testmozgás lehetősége számukra itt is adott. A napközis nevelők minden nap gondoskodnak arról, hogy a gyermekek legalább egy órát a szabad levegőn töltsenek, s hetente 1-2 alkalommal irányított sport,- játékfoglalkozást szerveznek. Az 5-8. osztályos tanulók számára a kötelező testnevelés órákon kívül a tömegsport foglalkozások biztosítják a mindennapos testmozgás lehetőségét.

4.11.1. Iskolai sportkör

Iskolánk két nagy és egy kisméretű tornateremmel, egy sportudvarral és egy napközis játszóudvarral fitness-parkkal áll a tanulók rendelkezésre, s biztosítja a testmozgáshoz szükséges megfelelő teret és környezetet. Az iskolai sportkörök az emelt szintű képzés szerves részeként az 1-4. évfolyamon biztosítják a testnevelést emelt szinten tanulók számára bizonyos mozgásterületeken való jártasság mélyebb elsajátítását. Sportkör keretében többek között úszásfoglalkozások, délutáni képességfejlesztő foglalkozások és játékok szerepelnek, s biztosítják továbbá a lehetőséget arra, hogy az alapóraszám felett további foglalkozásra legyen lehetőség az emelt szinten tanuló osztályokban. A sportkörök minden érintett tanulócsoporthoz számára heti két órát jelentenek.

4.11.2. Tömegsport foglalkozások

A tömegsport az iskolában a Vajda Péter DSE-vel kötött együttműködési megállapodás alapján zajlik. A tömegsport foglalkozásokra tanítási időn túl kerül sor, általában 14-18 óra között.

A DSE segítségével az iskolában kosárlabda, floorball és labdarúgás foglalkozásokat tartanak a testnevelők, továbbá rekreációs foglalkozások heti rendszerességgel történő megtartására is lehetőség nyílik. A rekreációs foglalkozásokon a gyerekek széles spektrumon ismerkedhetnek meg számos sportág alapjaival és az itt megszerzett tudás alkalmazását – versenyek formájában – is kipróbálhatják. Megmérkőzhetnek egymással: grundbirkózásban, röplabdában, villámfociban, streetballban, floorballban, asztaliteniszben, stb.

A DSE pályázatokon szerzett támogatások által segítséget nyújt az iskolának sportprogramok szervezésében, versenyek lebonyolításában és az eszközrendszer javításában, pótlásában. A DSE által szervezett iskolai versenyeken több versenyszámban mérik össze tudásukat az iskola tanulói

4.12. TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE

A mérés célja a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérési adatait tartalmazó informatikai alapú diagnosztikus értékelő rendszert, a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Tesztet (a továbbiakban: NETFIT) a tanulók egészségi állapotának nyomon követése céljából a Magyar Diáksport Szövetség működteti. A felső tagozaton tanuló diákjaink fizikai fittségi mérés eredményeit a mérést végző pedagógus - mérésben érintett tanulónként, mérési azonosító alkalmazásával - rögzíti és feltölti a NETFIT-be. A fizikai fittségi mérés tanulót érintő eredményeit a tanuló és a szülő a tanuló mérési azonosítójának felhasználásával megismerheti. A NETFIT® fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

- testösszetétel és tápláltsági profil (testtömeg, testmagasság, testzsír százalék)
- aerob fittségi profil (állóképességi ingafutás)
- vázizomzat fittségi profil (hasizom, törzsemelés, fekvőtámasz, kézi szorítóerő mérés, helyből távolugrás)
- hajlékonysági profil (hajlékonysági teszt)

A mérést az iskolában testnevelés órát tartó személy végezheti, a tornatermekben valamint az udvaron. A mérést évente egy alkalommal kell elvégezni. Érdemjegy pozitív motivációs céllal adható.

4.13. A mindennapos művészeti nevelés

Az alsó tagozatos nevelés-oktatás egyik kiemelt feladata a mindennapos művészeti nevelés, amely az iskola délutáni foglalkozási keretének felhasználásával is megvalósulhat, így teremtve alkalmat a tanulók különféle egyéni, kisközösségi művészeti tevékenységeinek fejlesztésére. Az 5-8. évfolyamokon folyamatosan biztosítani kell a művészeti nevelés tanórai és tanórán kívüli iskolai feltételeit, lehetőségeit.

4.14. A KOMPETENCIAALAPÚ OKTATÁS

A kompetencia-alapú oktatás a képességek, készségek fejlesztése, az alkalmazásképes tudást középpontba helyező oktatás.

Kulcskompetenciákon azokat az ismereteket, készségeket és az ezek alapját alkotó képességeket és attitűdöket értjük, amelyek birtokában az Unió polgárai egyrészt gyorsan alkalmazkodhatnak a modern világ felgyorsult változásaihoz, másrészt a változások irányát és

tartalmát cselekvően befolyásolhatják. A tudásalapú társadalomban felértékelődik az egyén tanulási képessége, mert az emberi cselekvőképesség az élethosszig tartó tanulás folyamatában formálódik.

A különböző kompetenciaterületekben megjelenő ismeretek, készségek, és ezek háttérében a meghatározó képességek és attitűdök számos tanulási helyzetben és összefüggésben alkalmazhatók különféle célok elérésére, különböző problémák és feladatok megoldására, ezért több műveltségterülethez is köthetők. Több kompetencia egymásba fonódik, így részben fedik egymást, továbbá az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik területhez elengedhetetlen készségek formálódását, fejlődését.

4.14.1. NAT által meghatározott kulcskompetenciák

A Nat az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

- A tanulás kompetenciái
- A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
- A digitális kompetenciák
- A matematikai, gondolkodási kompetenciák
- A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

4.14.2. A kompetenciaalapú oktatás szervezési feladatai

A foglalkozások megszervezhetők hagyományos tanórai formában, de eltérő módon is: tanórán kívüli programok, projektoktatás, erdei iskola, múzeumi foglalkozás, könyvtári foglalkozás, művészeti előadások, kiállításokhoz vagy koncertekhez kapcsolódó foglalkozás, pályázati keretben együttműködő intézményekben (középiskola, múzeum, stb.), stb.

4.14.3. A kompetencia alapú oktatás megvalósítását segítő módszerek

Differenciált tanulásszervezés

A differenciálásnak a tanulásszervezésben két jelentése van: egy pedagógiai szemléletet, amely a pedagógus érzékenységét fejezi ki tanítványai egyéni különbségei iránt és egy pedagógiai

gyakorlatot, amely a különbségekhez való illeszkedést próbálja megvalósítani minden rendelkezésre álló eszközzel.

- Párban történő tanulás

Lényege a közös gondolatcsere. A gyerekek közösen, egyenrangúan, a kölcsönösség jegyében dolgoznak a feladaton. A jó együttműködés aktivitásukat növelő tényező. Tanulópár esetén a tudásban magasabb szinten álló tanuló segíti a kevésbé jót.

- Részben egyénre szabott tanulás

Több tanuló kap azonos feladatot a tanulás folyamán, az elsajátítás menetében kialakul a tanuló egyéni tanulási módszere. A gyermek pozitív beállítódása növeli a teljesítményét, önértékelése fejlődik. Ha problémája van, nem nélkülözhető a tanári segítség, ami teljesen egyénre szabott, mivel a tanulás tanulásának folyamatáról van szó. A módszer alkalmazása során ismerni kell a tanuló előzetes tudását, valamint meg kell győződni arról, hogy képes-e önállóan dolgozni.

- Csoportmunka

A pedagógus közvetett módon irányítja a tanulási folyamatot. A tanuláskor domináns szerep jut az információ feldolgozásában a tevékenykedtetésnek, a viselkedési formák gyakorlati alkalmazásának. A csoportmódszer nagyon alkalmas az empatisz készségek, a szociális kompetenciák, a toleranciakészség fejlesztésére is. A tanulási folyamatban a tanulók belső szorongása csökken, tanulási kedvük növekedik a közös tapasztalatszerzés során. Magatartásuk alakításában az attitűdök szerepe meghatározó, a tanulók pozitív reakciói erősödnek a feladatvégzések és a környezeti tényezők során.

- Kooperatív tanulás

Az ismeretszerzésnek ebben a formájában a gyermek nem úgy tanul, mintha csak a tanár lenne a tudás forrása, hanem a csoport valamennyi tagjának érdeke, hogy valamit megismerjen, és a megszerzett ismeretet megossza társaival a csoportban.

Mivel tanulás közben kölcsönösen függenek egymástól, együttműködési képességeik fejlődnek, baráti viszonyok alakulnak ki közöttük. A tanulók motiváltak közös célok elérésére, s eközben fejlődnek kommunikációs képességeik, technikáik.

Projekt módszer

A projekt egy olyan sajátos tanulási egység, tanulási technika, amely a megismerés fő forrásává az önálló és csoportos tapasztalást teszi. Más szóval a projekt egy ismeretszerzési folyamat, amely az elsajátítást egy alkotó folyamat részeként és eredményeként valósítja meg.

Alkalmazásakor hierarchikus munkamegosztás helyett a kooperativitás, az együttműködés kerül előtérbe. Mindenki saját élményei, képességei, tapasztalata alapján járul hozzá a csoport eredményességéhez. Minden tanuló az egész részeként cselekedve, csoportjának hasznos tagjává válik.

A projekt munka során megváltozik a tanár szerepe is. Az irányítás helyett inkább az együttműködést segítő, az egyes munkafolyamatokat koordináló és tanácsadói szerepkörök kerülnek előtérbe. Rendkívüli szerepet nyer a tanár tudatossága, munkaszervező képessége. A projekt módszer segítségével az egyik legnehezebb feladatunk válik lehetségessé: felkelthetjük a diákok érdeklődését beindítva intellektuális kíváncsiságukat, ösztönözhetjük őket önálló felelősségvállalásra, önálló tanulási célok kitűzésére és azok megvalósítására. Közben megváltozhat a tanulók tudáshoz és tanuláshoz való viszonya, sikereket és közös élményeket szereznek, önbecsülésük és önismeretük magasabb szintre léphet.

Erdei iskola

A helyi tanterv megvalósulását segítő több napos iskolán kívüli program, mely elsődleges célja a nevelés (szociális kompetenciák fejlesztése, élethelyzetek megélése, együttműködés elősegítése,...), ami a tanulók aktív és cselekvő tevékenységére épít. A természeti környezetben megvalósuló oktatás során általános kompetenciák fejlesztésére helyeződik a hangsúly, mint problémamegoldó gondolkodás, adatgyűjtés, rendszerezés, ok-okozati kapcsolatok meglátása, kreativitás, stb...

4.15. AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEI

4.15.1. Az egészségnevelés konkrét tartalmi feladatai a Nevelési Programban foglaltakon túl

Egészségügyi és sportnap

Kollégáink az egészséges életmódra nevelés jegyében évente a teljes iskolára vonatkozóan hangulatos sport és egészségvédelmi napot szerveznek, ahol tanulóknak lehetőségük van sportolásra, játékokra, szellemi és testi kikapcsolódásra. Ezekhez az alkalmakhoz táplálkozási bemutató és tanácsadás kapcsolódik, ahol a gyerekek megismerkedhetnek a táplálkozás helyes arányaival, s olyan egészséges táplálékokkal, melyek esetlegesen ismeretlenek számukra.

Prevenció (drog, alkohol, dohány)

A megelőzés pedagógiai tevékenységének főbb folyamatai:

- az iskolai drogstratégia, egyeztetés, kivitelezés
- diákokkal történő együttműködés
- felvilágosítás, tolerancia és egységes hatás
- szülők bevonása, a program felvezetése, elfogadtatása
- korrekt tájékoztatás, motiválás.

Egészséges táplálkozás

Az egészséges táplálkozás népszerűsítése érdekében végzett tevékenységeink:

- bemutatók, akciók, kóstolók szervezése
- tematikus előadások: szeretnénk, hogy közösségi nevelés keretében dietetikus tartson felvilágosító órákat, esetleg kóstolókkal, mintaétrend bemutatásával.
- az 5. évfolyamosok számára előadássorozatot szervezünk, melynek keretében az egészséges táplálkozásról, a különböző táplálékok szerepéről, fontosságáról, a táplálkozás rendszerében elfoglalt helyéről tanulhatnak a gyermekek
- vetélkedők a gyerekeknek: élelmiszereket, táplálékokat „egészséges” és „kevésbé egészséges”, „egészségtelen” kategóriákba sorolják és gyakorolják a kiegyensúlyozott egészséges táplálkozás formáit.

Az iskolaorvos és fogorvosi lehetőségek kihasználása

Az iskolaorvos és a védőnő minden héten rendel az iskolában, nyomon követi a tanulók testi fejlődését, szervezetük érzékszerveit, azok épségét. Rendszeresen látás és hallásvizsgálatot végeznek, ellenőrzik a gyermekek ápoltságát, esetleges testi sérüléseiket. Tapasztalataikat rendszeresen kontrollálják. Nagy figyelmet fordítanak a testi élőködők ellenőrzésére és kiszűrésére.

Az iskola teljes tanulóközössége évente fogorvosi ellenőrzésen és szükség szerint kezeléseken vesz részt – előre egyeztetett időpontban a tanulócsoportok felkeresik az iskolafogászati rendelőt, ahol az akut kezeléseket azonnal elvégzik, szükség esetén pedig a szülő felé írásban jelzik a további gondozás szükségességét.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását szolgálják a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

<i>tantárgy</i>	<i>elsősegélynyújtási alapismeretek</i>
biológia	rovarcsípések légúti akadály artériás és ütőeres vérzés komplex újraélesztés
kémia	mérgezések vegyszer okozta sérülések savmarás égési sérülések forrázás szénmonoxid mérgezés
fizika	égési sérülések forrázás
testnevelés	sportsérülés, magasból esés

Az ötödik-nyolcadik évfolyamon az közösségi nevelés tanóráin feldolgozott elsősegélynyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele fél évente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy közösségi nevelés megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

4.15.2. A környezeti nevelés konkrét tartalmi feladatai a Nevelési Programban leírtakon túl

Tantárgyi célok

- a tantárgyközi kapcsolatok erősítése, hogy a diákok egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket
- megfelelő időkeret a környezeti problémák megbeszélésére (környezetszennyezés hatása szűkebb és tágabb környezetünkre és az emberre)
- interaktív módszerek alkalmazása (kísérletek, csoportmunka)
- versenyekre való felkészítés
- számítógépek használata szakórákon.

Szakórákon minden lehetőséget meg kell ragadni a környezeti nevelésre az alábbiak szerint:

Magyar nyelv és irodalom – 1-4. évfolyamon

A tanulók:

- ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat (meséket, mondákat, népdalokat és verseket)
- érzékeljék az anyanyelv gazdagságát, szépségét a szóbeli és írásbeli kommunikáció során.

Magyar nyelv és irodalom – 5-8. évfolyamon

A tanulók:

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását
- törekedjenek az anyanyelv védelmére
- sajátítsák el a média elemzésének technikáit.

A tanulóknak:

- alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés
- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával
- fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével.

Történelem

A tanulók:

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében.

Idegen nyelv

A tanulók:

- váljanak érzékennyé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit

- tudják más népek ilyen irányú tevékenységeit és ismerjék az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt-munkában választ keresni
- állampolgári felelősségtudata fejlődjön.

A tanulóknak:

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikációképesége és fedezzék fel ennek lehetőségeit.

Matematika

A tanulók:

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni
- logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képessége fejlődjön
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- legyenek képesek reális becslésekre
- tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni.

A tanulóknak:

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás
- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket.

Fizika

A tanulók:

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit

- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő, és élettelen közötti kölcsönhatásokat
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni
- váljanak az ismereteik birtokába, a tetteik következményeit látó, előregondolkodó állampolgárrá!

Földrajz

A tanulók:

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit
- ismerjék meg a világ globális problémáit
- ismerjék meg és őrizzék a természeti táj szépségeit.

Biológia

A tanulók:

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző technika és tervezési technikákat!

A tanulóknak:

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód.

Kémia

A tanulók:

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására

- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait.

Ének-zene

A tanulók:

- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét
- tudják, hogy az élő és az élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni.

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat.

A tanulóknak:

- tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását.

Vizuális kultúra

A tanulók:

- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére
- tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira

- ismerjék a természetes alapanyagok használatát
- legyenek képesek a műalkotásokat környezetnevelési szempontoknak megfelelően elemezni
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezetnevelési témaköröknek megfelelően,
- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket.

Technika és tervezés

A tanulóknál:

- alakuljon ki a munkafegyelem és technológiai fegyelem.

5. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

A pedagógiai program érvényességi ideje

Az iskola 2013. szeptember 1. napjától szervezi nevelő-oktató munkáját e pedagógia program alapján. Jelen dokumentum ennek módosítását tartalmazza.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója
- a nevelőtestület bármely tagja
- a nevelők szakmai munkaközösségei

- a szülői munkaközösség
- az iskola fenntartója.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület bevonásával készül.

A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra vagy a működtetőre a jogszabályi előírásokon felül többletkötelezettség hárul, be kell szerezni a fenntartó, illetve a működtető egyetértését.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.

A házirend elolvasható az iskola honlapján. Az iskolai honlap internet címe: www.vajdaiskola.hu

A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, igazgatóhelyettesétől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg: az iskola honlapján, az iskola fenntartójánál, az iskola irattárában, az iskola könyvtárában, az iskola igazgatójánál.

